

Space for Available
for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਜ਼ਚਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖੁਰਾ ਸੱਚ Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ
ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 343, 27 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 05 ਮਾਰਚ, 2026 ਵੈਬਸਾਈਟ: www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ 'ਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ

ਪਿੰਡ ਆਲੀ ਨੰਗਲ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਬਾਣਾ ਦੋਰਾਂਗਲਾ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਆਦੀਆਂ ਵਿੱਚ 21-22 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੀਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੀਆਈਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੱਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਿਲਾਵਰ ਦੀ ਦੋ-ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ

ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਆਈਏ ਇੰਚਾਰਜ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਮੂੰਹ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪਿੰਡ ਆਦੀਆਂ ਦੇ 19 ਸਾਲਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਗਮਗੀਨ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕੀ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, 'ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ 'ਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵੀ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਉਣ ਲੱਗੇ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਖ਼ਬਰਾਂ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੁੱਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਉ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਪੁੱਤ ਸੀ ਤੇ

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਤਲ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ

ਡੀਆਈਜੀ ਸੇਦੀਪ ਗੋਇਲ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਅਲੀਨੰਗਲ, ਰਣਜੀਤ ਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੋ ਦਿਲਾਵਰ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਢਲੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈਐੱਸਆਈ ਹੈਡਲਰਸ ਨਾਲ ਟੱਚ ਵਿੱਚ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਟਾਸਕਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਸਕ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੋਕੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡੀਆਈਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਣਜੀਤ ਕੋਲੋਂ ਵਾਰਦਾਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਪਿੰਡ ਗਾਲੜੀ ਨੇੜੇ ਸੰਘਣੀ ਪੁੰਦ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸਾਗੁਸਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਣਜੀਤ ਉਥੋਂ ਭੱਜ ਨਿਕਲ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਤੁਰੰਤ ਸਖ਼ਤ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸੀਆਈਏ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਪਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀ ਉਸ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਆਦੀਆਂ ਚੌਕੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਦਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈਐੱਸਆਈ ਨਾਲ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਵਾਸੀ

ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ 'ਚ ਹਨ। ਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਕਾਲਜ 'ਚ ਬੀਏ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਣਜੀਤ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਵੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਨਾ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਕੀਤੀ ਉਹ ਸਰਾਸਰ ਝੂਠਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ

ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਲਿੰਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਲਿੰਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਸਪੌਂਸਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹੈ। ਉਹ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗਾਹ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ, ਬੀਐੱਸਐੱਫ਼ ਦੇ ਜਵਾਨ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਡੀ ਪੁਲਿਸ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ, ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਹੁਣ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਤਿਆਰੀ-ਸੂਤਰ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਫਗਾਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 19 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਫਗਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲੇ ਨਾਗਰਿਕ ਟੀਚਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਜ਼ਬੀਹੁੱਲਾ ਮੁਜਾਹਿਦ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਪੱਤੀਕਾ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਦਰਜਨਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਫਗਾਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ

ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੱਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਤਰਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ 'ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 31 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 160 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਫਗਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਮੰਤਰੀ ਅਤਾਉੱਲਾ ਤਰਾਰ ਨੇ

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ' ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਲੰਡਨ 'ਚ ਅਪਣਾ ਰੇਸਤਰਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ

ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਲੋਕ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ-ਕਪੂਰ

ਲੰਡਨ : ਲੰਡਨ ਦੇ ਹੈਮਰਸਮਿਥ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਰੇਸਤਰਾਂ 'ਰੰਗਰੇਜ਼' ਨੂੰ 16 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੈਂਬਰ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ, ਆਨਲਾਈਨ ਤੰਗ-ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਮਲੇ' ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਪੂਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ 'ਰੰਗਰੇਜ਼' ਰੇਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਲੋਕ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਦੇ।" ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਮਦਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਇਕ ਯੂਜ਼ਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਹਰਮਨ, ਮੈਂ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।" ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ; ਟਰੰਪ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦਾਅਵਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲਿਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਆਪਣੇ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨਸ਼ਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟਕਰਾਅ ਟਲ ਗਿਆ। ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "...ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਅੱਠ ਜੰਗਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ... ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਯੁੱਧ ਹੁੰਦਾ। 35 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ...' ਇਹ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ

ਹੋਈਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਆਪਣੇ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅੱਜ ਰਾਤ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਬਦਲਾਅ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "1776 ਤੋਂ ਅੱਜ

ਤੱਕ, ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਿਹਨਤੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ? ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਟੈਰਿਫ ਨੀਤੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ

ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਅਦਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ

ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦੀ ਅਡਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ (PIMS) ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਐਂਟੀ-V576 ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹਸਪਤਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਨ ਨੂੰ ਫਾਲੋ-ਅੱਪ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਕੋਂਦਰੀ ਰੈਟਿਨਲ ਵੇਨ ਓਕਲੂਜ਼ਨ (CRVO) ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਖ ਦੀ ਨਾੜੀ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਥੱਕੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਜ਼ਰ ਬਚੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਅਗਸਤ 2023 ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹਨ, 1190 ਮਿਲੀਅਨ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਇਸ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਾਏ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ! ਦਲੀਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਵਕੀਲ ਨੀਲ ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਮਨਮਾਨੇ ਟੈਰਿਫਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਤਿਆਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟੈਰਿਫ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਲਗਭਗ ਹਰ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਤੋਂ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਲਈ 1977 ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ

'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ, "ਜਿੱਤ! :- ਮੈਂ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਐਮਐਸ ਨਾਓ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ? ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ, "ਜਿੱਤ! :- ਮੈਂ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਕਤਿਆਲ ਨੇ ਐਮਐਸ ਨਾਓ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੁੱਲ ਵਾਲਾ ਪਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕਿਆ। ਕਤਿਆਲ ਦਾ ਜਨਮ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿੱਚ

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ - ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕਤਿਆਲ ਨੇ "ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਡਰਤਾ" ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਨੁਭਵ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਵਨਾ - ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਜ਼ਤ ਵਜੋਂ ਸਿਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨੀਲ ਕਤਿਆਲ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਡੀ.ਸੀ., ਮਿਲਬੈਕ ਐਲਐਲਪੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਰਜਟਾਊਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਾਅ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਰਵਰਡ ਅਤੇ ਯੇਲ ਲਾਅ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂ.ਐਸ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 54 ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਰਜ ਫਲਾਇਡ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਨੀਸੋਟਾ ਸਟੇਟ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ 2017 ਯਾਤਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ।

ਨਿਊਜਰਸੀ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਵਕੀਲ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਗਵਰਨਰ ਕੈਬੀ ਹੋਚੁਲ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਨਿਊਯਾਰਕ, 23 ਫਰਵਰੀ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ- ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਇਹ ਬੈਠਕ ਮਨਹਾਟਨ ਸਥਿਤ ਗਵਰਨਰ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੈਬੀ ਹੋਚੁਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਡੀਐਮਵੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਫੇਬ ਅਫੇਰਸ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਬੂ ਨਾਇਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਬੈਠਕ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕਰਾਰ

ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਇਸ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਦਮ ਪੁੱਟੇ ਜਾਣ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਊਨਰਲ

ਹੋਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਹਾਇਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹੋਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇ ? ਡਿਟੇਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੋਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਗਵਰਨਰ ਹੋਚੁਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਮਈ 2026 ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2026 ਨੂੰ ਮੈਨਹੈਟਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਡੇ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਬਲਾਕਾ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਹ ਬੈਠਕ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸੰਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੜਾਅ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮਾਨਤਾ, ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਗੇਤਰ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੌਕਰੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬੀਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 154 ਮਾਮਲੇ ਆਏ ਸਾਹਮਣੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਣ ਵਾਲੇ ਫਰਜ਼ੀ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 291 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਫਰਜ਼ੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਆਫਰ ਦੇ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਮੇਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ

2023 ਤੋਂ 2025 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 154 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 2023 ਵਿੱਚ 56 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, 2024 ਵਿੱਚ 18 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ 2025 ਵਿੱਚ 80 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਚ 92 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ, ਜਦਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 39 ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 6 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਫਰਜ਼ੀ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਕਸਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਨੌਟਵਰਕ ਦਾ

ਖੁਲਾਸਾ ਹੋ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਔਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਐਕਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2023 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਔਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਜਦਕਿ 2024 ਵਿੱਚ 38 ਅਤੇ 2025 ਵਿੱਚ 69 ਔਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 2023 ਅਤੇ 2024 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਔਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਪਰ 2025 ਵਿੱਚ 37 ਔਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 2025 ਵਿੱਚ 15 ਔਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ, ਜਦਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 2023 ਅਤੇ 2025 ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਔਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗੀ 1-1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ HDFC ਵੱਲੋਂ ਵੀ 1-1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਬੀਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 1-1 ਕਰੋੜ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪੋਸਟ

ASI ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ

ਹੇਮ ਗਾਰਡ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ

ਵਿਖੇ ਕਤਲਕਾਂਡ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 2 ਪੁਲਿਸ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ

ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਮ ਗਾਰਡ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ASI ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਇੱਕੋ ਕਮਰੇ 'ਚ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਵੀ ਰਲੇ ਹੋਏ ਹਨ : ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਅੱਜ ਪਲਹੇੜੀ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰਕ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀਮਤ ਗਰਾਂਟ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸਬੰਧੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਾਂਗਾ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗੈਂਗਸਟਰਵਾਦ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੀਐਮ ਚਿਹਰਾ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ।

ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਵੀ ਰਲੇ ਹੋਏ। ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਪੌਲੀਸੀਆਂ ਵੀ ਬਦਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕੁੱਝ ਕਮੀਆਂ ਹਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 55 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਬਜਟ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਰੜ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂ ਪਤਾ ਕਰਾਂਗਾ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

LOWER YOUR PROPERTY TAXES
Our fee ~~40~~ **35%**; others charge **50%**

NO REDUCTION → NO FEE

"I recommend all my friends to use PTRG for their tax reduction."
A. SINGH, Hicksville

**PropertyTax
ReductionGuru**

Varinder K Bhalla
Former Commissioner
Nassau County ARC

CALL or whatsApp
516.680.8037

PTRGnassau@gmail.com
www.PropertyTaxReductionGuru.com
Facebook.com/PropertyTaxReductionGuru

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

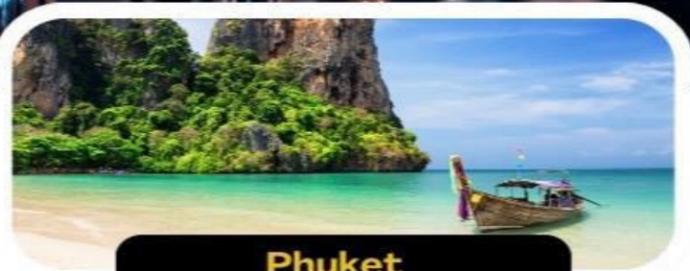
27 FEB TO 03 MARCH, 2026

DUBAI & THAILAND TOUR

12 Night & 13 Days Tour

Dubai

Phuket

Bangkok

Pattaya

USD 1995

per person on double sharing

Valid For March 2026

All Meals are included

INCLUSIONS

- 3 Night Stay in Dubai
- 3 Night Stay in Phuket
- 3 Night Stay in Pattaya
- 3 Night Stay in Bangkok
- Flight from Phuket to Bangkok
- All Breakfast, Lunch & Dinner
- All Tours and Transfers on Private Basis
- Sightseeing as per Itinerary

HIGHLIGHTS

- ✓ Dubai City Tour
- ✓ Lotus Cruise
- ✓ Burj Khalifa
- ✓ Chao Phraya Dinner Cruise
- ✓ Tiger Kingdom
- ✓ Alcazar Show
- ✓ Golden Buddha
- ✓ Coral Island Tour
- ✓ Marble Temple
- ✓ Safari World
- ✓ Miracle Garden
- ✓ Global Village
- ✓ Big Buddha
- ✓ Wat Chalong Temple
- ✓ Pattaya City Tour
- ✓ Phi Phi Island Tour
- ✓ Phuket City Tour
- ✓ Bangkok City Tour
- ✓ Marine Park

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ ਯੂਕੇ ਵੱਲੋਂ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਲੰਡਨ/ਯੂਕੇ: 20 ਫਰਵਰੀ - ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ ਯੂਕੇ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐਸਜੀਪੀਸੀ) ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅੱਜ ਜਵਾਬ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੈ—ਐਲਾਨ ਬਹੁਤ ਹੋਏ, ਪਰ ਅਮਲ ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ?

ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੀਫ਼ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਡੀ, ਜਨ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ ਭਾਈ ਕਪਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੀਰਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲੜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ 'ਚ ਦਲ ਨੇ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਐਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ—ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ? ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਉਂ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਕੀ ਇਹ ਪੰਥ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਵਾਅਦਾ-ਖ਼ ਲਾਡੀ ਨਹੀਂ?

ਭਾਈ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ

ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਡੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ

ਭਾਈ ਕਪਤਾਨ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ

ਭਾਈ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੀਰਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ

ਭਾਈ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲੜੀ ਚੀਫ਼ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ

2 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਅਸਤੀਫ਼ਾ? ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਪੰਥਕ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧੂਰਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ, ਪਰ

ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਢੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਦਲ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਮੰਗੀ ਹੈ—ਜੇ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ 24 ਤਰੀਕ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ।

ਦਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ “ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਬੈਗ” ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ? ਜੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ

ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ? ਪੰਥ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਕਦੋਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ?

ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਠੇਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ

ਕਿੰਨੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ? ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਐਸਜੀਪੀਸੀ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਘਪਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕਤਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ “ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟ” ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਢੰਗ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਦਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿਛਲੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਗੰਭੀਰ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ ਯੂਕੇ ਨੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੁਰੰਤ ਜਨਤਕ ਕਰਨ, ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ, “ਕਾਲੇ ਬੈਗ” ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਪੰਥ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ, ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ, ਜਥੇਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪੰਥਕ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਲਦ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਸ ਆਫ਼ ਅਮੈਰਿਕਾ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ' ਅਤੇ ਡਾ. ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਨੂੰ ਯੂ.ਏ.ਈ. 'ਚ ਮਿਲਿਆ 'ਸ਼ਾਹੀ ਸਨਮਾਨ'

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਗਵਾ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਲੀ ਲਾਸ਼

ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਗਵਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, 21 ਫਰਵਰੀ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) - ਸਿੱਖਸ ਆਫ਼ ਅਮੈਰਿਕਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਆਫ਼ ਅਮੈਰਿਕਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਯੂ.ਏ.ਈ. ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਮਿਲਿਆ

ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੈ ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸ਼ੇਖ ਅਵਾਦ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਅਲ ਸ਼ੇਖ ਮਰਗਨ ਤੇ ਡਾ. ਬੁ ਅਬਦੁੱਲਾ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਖੋਲਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਾਰਜ ਅੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਉਪਰੰਤ ਡਾ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਏ.ਈ. ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸੁਝਾਅ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ

ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਇੰਟਲੈਕਚੁਅਲ ਡਿਸਟੇਬਿਲਿਟੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਚਲਾਉਣ ਬਦਲੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸ਼ੇਖ ਅਵਾਦ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਅਲ ਸ਼ੇਖ ਮਰਗਨ ਤੇ ਡਾ. ਬੁ ਅਬਦੁੱਲਾ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਖੋਲਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਾਰਜ ਅੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਉਪਰੰਤ ਡਾ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਏ.ਈ. ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸੁਝਾਅ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟ ਰੋਸੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅੱਜ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (57) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿੱਖ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਟ ਰੋਸੀ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਸੋਈਏ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸੈਨ ਜੋਆਕਿਨ ਕਾਉਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਐਸ.ਯੂ.ਵੀ ਅਤੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 17 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 8:52 ਵਜੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਐਸ.ਯੂ.ਵੀ. ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਅਦਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਸਟਰੇਲੀਆ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਢਾਉਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਧਮਕੀ

ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦੀ ਅਦਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ (PIMS) ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਐਂਟੀ-V576 ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹਸਪਤਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਨ ਨੂੰ ਫਾਲੋ-ਅੱਪ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰੈਟਿਨਲ ਵੇਨ ਓਕਲੂਜ਼ਨ (CRVO) ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਖ ਦੀ ਨਾੜੀ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਥੱਕੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਜ਼ਰ ਬਚੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਅਗਸਤ 2023 ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹਨ, 1190

ਮਿਲੀਅਨ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ

ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ: ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆਈ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਨੇਤਾ ਥਾਮਸ ਸੇਵੇਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ (23 ਫਰਵਰੀ), ਸੇਵੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਸੁਡਾਨ ਵਰਗਾ ਬਣੇ। ਸੇਵੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਸਿਰਫ ਗੋਰਿਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੇਵੇਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ 200,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ 10 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਟੋਨੀ ਬਰਕ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨ.ਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਨ.ਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਕਾਨੂੰਨ

ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਥਾਮਸ ਸੇਵੇਲ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਕੱਟੜਤਾ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹੈ। ਮੈਲਬੌਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰ, ਸੇਵੇਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਆਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 10 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵੇਲ ਦੇ ਸੰਗਠਨ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਨੈੱਟਵਰਕ, 'ਤੇ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੇਵੇਲ ਨਸਲਵਾਦੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਟੋਨੀ ਬਰਕ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇਸਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨ.ਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ ?ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆਈ ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਨ.ਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

Vietnam & Cambodia

12 DAYS & 11 NIGHTS TOURS

March 26 / 2026 to April 6 / 2026

INCLUSION

- 08 Nights Stay in Vietnam at Five Star Hotel
- 03 Nights Stay in Siem Reap, Cambodia at Five Star Hotel
- Daily Breakfast & Dinner
- All sightseeing mentioned in itinerary
- Entrance fees per itinerary
- All Tours & Transfers on Private Basis

**BOOK
NOW**

USD 1795

PER PERSON ON DOUBLE OCCUPANCY

HIGHLIGHTS

- Travel Dates: Mar 26 – April 03, 2026
- Hanoi Half Day City Tour
- Ninh Binh (Hoa Lu – Trang An)
- Halong (Overnight on Cruise)
- Coconut Village – Hoi An Ancient Town
- Bana Hills
- Ho Chi Minh Half Day City Tour
- Cu Chi Tunnels
- Explore Angkor

Contact Details For Booking : Sunrise Tours & Travel

22 W Marie St, Hicksville, NY 11801

+1 (516)- 690-1257 , (516)- 988-7593 & (516)- 216-4433

mismiglani22@gmail.com & sales@sunrisetoursandtravel.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.
Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

**Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
Tiktok**

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180, +1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com

Email- preetnamausa@gmail.com

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

SUNRISE TOURS & TRAVEL

NORWEGIAN AQUA

- Sail Dates: Oct 3 – Oct 8, 2026
- From New York, NY
- Total Nights: 5
- 5 Night On Bermuda

BALCONY CABIN
\$1041 PER PERSON

INSIDE CABIN
\$908 PER PERSON

NCL NORWEGIAN
CRUISE LINE®

NORWEGIAN ESCAPE

- Sail Dates: Aug 19 – Aug 29, 2026
- From New York, NY
- Total Nights: 10
- 10 Day Caribbean Round Trip, Dominican Republic & St. Thomas

BALCONY CABIN
\$1920 PER PERSON

NORWEGIAN ESCAPE

- Sail Dates: Aug 29 – Sep 05, 2026
- From New York, NY
- Total Nights: 7
- 07 Night Canada & New England

BALCONY CABIN
\$1124 PER PERSON

INSIDE CABIN
\$914 PER PERSON

NORWEGIAN BLISS

- Sail Dates: Nov 21 – Nov 29, 2026
- From New York, NY
- Total Nights: 8
- 08 Night Bahamas on Bliss

BALCONY CABIN
\$1205 PER PERSON

NEW YORK CRUISE

Season 2026

NEW YORK CRUISE

Season 2026

NOTE : ABOVE MENTIONED PRICE INCLUDE THE CRUISE FARE AND ALL PORT TAXES

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

ICELAND TOUR

06 Night & 7 Days Tour

29 SEPT - 05 OCT, 2026

Golden Circle

Northern Lights

Glacier Lagoon

INCLUSIONS

- 6 Nights Accommodation
- All Breakfast
- Tour and Transfers as per itinerary
- Bottled water throughout the trip.
- All Tours and Transfers on Private.

HIGHLIGHTS

- ✓ Northern Lights
- ✓ Golden Circle
- ✓ South Coast
- ✓ Reykjanes Peninsula
- ✓ Marvel at Jökulsárlón
- ✓ Diamond Beach
- ✓ Snæfellsnes Peninsula
- ✓ Silver Circle Route

\$2995

Per Person on Double Occupancy

Note : Minimum 30 person required to avail above mentioned rate . A driver-cum-guide will be provided for this trip. Please note that the trip becomes non-refundable once it is confirmed. If Hotel once issued then no changes and cancellation is possible .

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

- Joga Singh
- Jaswinder Singh New Jersey
- Mindi Manak New York
- Jagjit Singh Dasuya
- Gurmeet Singh Dhalwan Chicago
- G. S Singh Punjab
- Sujan Nag, USA
- Dr. Jagdeep Dhimaan, India
- Sarabjit Kaur Punjab
- Sukhmandar Brar (Bhagata Bhaika) Vancouver,

- Sunil Kumar Gund (Journalist) India
- Raj Rani Video editor
- Jagmeet Kaur 97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਟ ਛਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ

ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਚਾਹੁਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨ ਭੌਤਿਕਤਾ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਸਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਦਵੰਦਤਾਮਕਤਾ ਰਾਹੀਂ ਗਤੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਭੌਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਹਲਚਲ ਵਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਹੋਇਆ ਮਨੋਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਉਹ ਬਣਾਉਣੀ ਸੰਦਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਧਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਨ ਨੂੰ ਖੋਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਮੋਬਾਈਲ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਦਖਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵਟਸਐਪ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਹਾਈਕ ਆਦਿ ਕਿੱਨੀਆਂ ਹੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ/ਕਰਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਹਿੰਸਾਸਾ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜੀ ਤਸਵੀਰਬਾਜ਼ੀ ਨੇ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀ ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਝੂਠਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਆਲਮ ਇਹ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ, ਬਿਨਾਂ ਦੀਰਘ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਸ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮੈਂਟਸ ਵੀ ਅਜੀਬ ਗਰੀਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਿਆਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬੌਧਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਗ੍ਰਾਫ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜਾਤੀ, ਫਿਰਕੇ, ਸਮੂਹ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਬੇਲੋੜਾ ਤਣਾਓ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਆਨੰਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬਾਹਰੋਂ ਜੁੜੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਲੋਕ ਅੰਦਰੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਏਨੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਸ 'ਤੇ ਚਲਦੇ ਗਰੁੱਪ ਜਾਤੀ, ਵੰਸ਼, ਧਰਮ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ 'ਗ਼ੈਰ' ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਨਫ਼ਰਤ ਬੀਜੀ, ਕੱਟੀ ਤੇ ਹੰਢਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਘੱਟ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤੇਜਨਾ ਭਰਪੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਰਧ-ਚੇਤੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਵਰਗਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੇਤੰਨਤਾ ਉਲਝੀ, ਝੂਠੀ ਤੇ ਬੇਸਿਰ-ਪੈਰ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਉੱਠਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਸੰਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਮਸਰੂਫ਼ ਕਿਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੈ? ਘਰ ਵਿਚ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲਾਂ 'ਤੇ ਉੱਗਲੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਨਾ ਪਤੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾ ਪਤਨੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਚੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਇਹ ਕੌਣ ਹਨ। ਉਹ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ, ਅੰਦਰਲੇ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਜਿਹੜੇ ਹਰਕਤਾਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤਸੱਵਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਟੁੱਟਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਮੋਹ ਮੁਹੱਬਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਤਕਰਾਰ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਤੇ ਜੁੜਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਦਾ ਦੌਰ ਕਹਿ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਦੌਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਆ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਇਕਾਗਰਤਾ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ 'ਚੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਅਤੁੱਟ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸ ਸੋਮੇ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਨਹੀਂ। ਅਧੂਰੀ, ਝੂਠੀ, ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੰਗ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਤੇ ਨਕਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਉਲਝ ਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜੀਬ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਅਧੂਰਾ ਉਹ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਤਣਾਓ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਤਣਾਓ ਪੈਦਾ ਕਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਜੋਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ। 'ਭੱਠ ਪਵੇ ਸੋਨਾ ਜਿਹੜਾ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਵੇ' ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਧਰਮ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਵਪਾਰ ਤੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੱਟਸਐਪ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਗੁੰਬਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਇਸ ਨੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫੈਲਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੀ

ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਸ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਜੀਬ ਵਰਤਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਤੇ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ ਹੈ ਉਸ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਪਿੱਠ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਾ ਹੈ (ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ 'ਤੇ ਉੱਭਰੀ ਗੱਲ)। ਇਹ ਅਜਬ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਿਆਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਸਹੀ ਸਰੋਤਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਪਿਆਸਾ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਹ ਜਾਂ ਨਲਕੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ ਕੋਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੈ ਤੇ ਹੱਲ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਘਾਤਕ ਬਣੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਉਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉਪਰ ਕੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੌਣ ਕੀ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਇਹੀ ਪਤਾ

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Music

Interview

Current Issue

PREET NAMA
ONLINE AND PRINT MEDIA KHARA SACH
CHIEF EDITOR : PRITPAL KAUR +1 201-312-4180
Preetnama TV

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

LIVE

Live on Facebook
page PreetnamaTv

+1 201-312-4180

+1 917-328-8436

ट्रम्प की टकराव की नीति एवं विश्व व्यवस्था का संकट

कांतिलाल मांडोत

अमेरिका और ईरान के बीच बढ़ती तकरार केवल दो देशों का आपसी विवाद नहीं है। यह पूरे पश्चिम एशिया की स्थिरता और वैश्विक शांति के लिए गंभीर चुनौती बनती जा रही है। अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्प की आक्रामक विदेश नीति ने एक बार फिर दुनिया को तनाव के मुहाने पर खड़ा कर दिया है। अरब सागर में अमेरिकी जंगीपोत की तैनाती और ईरान को खुले तौर पर चेतावनी देना उसी नीति का विस्तार है जिसमें संवाद के बजाय दबाव और शक्ति प्रदर्शन को प्राथमिकता दी जा रही है। ट्रम्प का यह दावा कि ईरान के कई शहर अमेरिकी जंगीपोत की स्ट्राइक रेंज में हैं केवल सैन्य बयान नहीं है। यह एक राजनीतिक संदेश है जो डर के माध्यम से अपनी शर्तें मनवाने की कोशिश को दिखाता है। दूसरी ओर ईरान ने भी साफ कर दिया है कि खाड़ी क्षेत्र में मौजूद अमेरिकी सैन्य अड्डे उसके निशाने पर हैं। इस तरह की बयानबाजी से यह स्पष्ट होता है कि दोनों पक्ष टकराव की भाषा बोल रहे हैं और कूटनीति को हाशिये पर डाल दिया गया है। ईरान के भीतर की स्थिति भी चिंताजनक है। राजधानी तेहरान सहित कई शहरों में लंबे समय से इंटरनेट बंद है। कॉलेज और यूनिवर्सिटी बंद पड़ी हैं। बसीज फोर्स द्वारा युवाओं की डोर टू डोर जांच यह दर्शाती है कि सरकार किसी भी संभावित विरोध को जड़ से खत्म करना चाहती है। हालिया प्रदर्शनों में युवाओं की बड़ी भागीदारी ने सरकार को चौंका दिया था। अब उसी डर के कारण व्यापक सख्ती अपनाई जा रही है। इस पूरे परिदृश्य में अमेरिकी राष्ट्रपति का ईरानी युवाओं के समर्थन का दावा खोखला नजर आता है। जब इंटरनेट बंद है और लोग एक दूसरे से संवाद तक नहीं कर पा रहे हैं तब केवल बयान देने से कोई ठोस मदद नहीं होती। यह दोहरा रवैया ट्रम्प प्रशासन की विश्वसनीयता पर सवाल खड़े करता है। एक ओर मानवाधिकारों की बात और दूसरी ओर सैन्य दबाव यही विरोधाभास उनकी विदेश नीति की पहचान बन चुका है। ट्रम्प इससे पहले भी कई देशों के साथ इसी तरह का व्यवहार कर चुके हैं। चाहे वह ईरान के साथ परमाणु समझौते से एकतरफा बाहर निकलना हो या फिर अन्य देशों पर आर्थिक प्रतिबंध थोपना। हर जगह अमेरिका पहले अपने हितों को रखता है और वैश्विक सहमति की अनदेखी करता है। इससे अंतरराष्ट्रीय संस्थाओं की साख कमजोर होती है और शक्ति संतुलन बिगड़ता है। शांति के नोबेल पुरस्कार की इच्छा रखने वाले ट्रम्प का आचरण इस आकांक्षा से मेल नहीं खाता। किसी भी नेता

का मूल्यांकन उसके शब्दों से नहीं बल्कि उसके कर्मों से होता है। जब हर मोर्चे पर टकराव बढ़ाया जाए और हर समस्या का समाधान दबाव में देखा जाए तो शांति की बात केवल एक राजनीतिक नारा बनकर रह जाती है। भारत के संदर्भ में भी अमेरिकी नीति पर प्रश्न उठते हैं। सार्वजनिक मंचों पर मित्रता और रणनीतिक साझेदारी की बातें होती हैं लेकिन कई मौकों पर ऐसे निर्णय लिए गए जो भारत के हितों के खिलाफ जाते हैं। व्यापार से लेकर अंतरराष्ट्रीय मंचों तक अमेरिका का रवैया अवसरवादी रहा है। यह दर्शाता है कि ट्रम्प प्रशासन के लिए रिश्ते स्थायी नहीं बल्कि जरूरत आधारित हैं। विश्व राजनीति में ऐसी स्वार्थपरक नीति लंबे समय तक टिकाऊ नहीं होती। इतिहास गवाह है कि जब भी किसी महाशक्ति ने केवल अपने हितों को सर्वोपरि रखा है तो अंततः उसे वैश्विक असंतोष का सामना करना पड़ा है। आज अमेरिका उसी राह पर चलता दिख रहा है जहां सहयोग की जगह दबदबा और संवाद की जगह धमकी ले रही है। ईरान संकट इसका ताजा उदाहरण है। पश्चिम एशिया पहले से ही अस्थिरता से जूझ रहा है। सीरिया यमन और इराक जैसे देशों में संघर्ष के घाव अभी भरे भी

नहीं हैं। ऐसे में अमेरिका और ईरान के बीच सैन्य तनाव पूरे क्षेत्र को आग में झोंक सकता है। इसका असर केवल सीमित नहीं रहेगा बल्कि ऊर्जा बाजार और वैश्विक अर्थव्यवस्था भी इसकी चपेट में आएगी। ईरान की जनता खासकर युवा वर्ग इस संघर्ष का सबसे बड़ा शिकार बन रहा है। महंगाई बेरोजगारी और सामाजिक पाबंदियों के बीच उनका भविष्य और भी अनिश्चित होता जा रहा है। सरकार की सख्ती और बाहरी दबाव ने उनकी स्थिति को दोहरी मार में बदल दिया है। ऐसे में अंतरराष्ट्रीय समुदाय की जिम्मेदारी बनती है कि वह सैन्य धमकियों के बजाय मानवीय दृष्टिकोण अपनाए। ट्रम्प की नीति से अमेरिका की वैश्विक छवि को भी नुकसान पहुंचा है। जिस देश को लोकतंत्र और स्वतंत्रता का प्रतीक माना जाता था वही आज कई देशों की नजर में अस्थिरता का कारण बनता जा रहा है। मित्र और विरोधी दोनों ही अमेरिका के इरादों को लेकर असमंजस में हैं। यह स्थिति किसी भी महाशक्ति के लिए खतरनाक संकेत है। विश्व व्यवस्था सहयोग और विश्वास पर टिकी होती है। जब कोई देश बार बार अपने वादों से मुकरता है और केवल ताकत के दम पर फैसले करता है तो यह ढांचा कमजोर

पड़ता है। ट्रम्प प्रशासन के दौरान यही कमजोरियां उजागर हुई हैं। चाहे जलवायु समझौते से बाहर निकलना हो या फिर अंतरराष्ट्रीय व्यापार नियमों की अनदेखी हर जगह यही प्रवृत्ति दिखती है। ईरान और अमेरिका के बीच तनाव का समाधान युद्ध नहीं हो सकता। इतिहास बताता है कि युद्ध समस्याओं को खत्म नहीं करता बल्कि नई समस्याओं को जन्म देता है। जरूरत इस बात की है कि बातचीत और कूटनीति को फिर से प्राथमिकता दी जाए। क्षेत्रीय देशों और वैश्विक शक्तियों को मिलकर ऐसा रास्ता निकालना होगा जो शांति और स्थिरता सुनिश्चित करे। भारत जैसे देशों के लिए भी यह समय सतर्क रहने का है। बदलती वैश्विक राजनीति में संतुलित और स्वतंत्र विदेश नीति ही राष्ट्रीय हितों की रक्षा कर सकती है। किसी एक शक्ति पर अत्यधिक निर्भरता भविष्य में जोखिम भरी साबित हो सकती है। अंत में यह स्पष्ट है कि ट्रम्प की आक्रामक और स्वार्थ आधारित राजनीति से न तो अमेरिका को दीर्घकालिक लाभ होगा और न ही दुनिया को शांति मिलेगी। शक्ति का प्रदर्शन क्षणिक प्रभाव डाल सकता है लेकिन स्थायी समाधान केवल सहयोग और विश्वास से ही निकलता है।

जिम की आड़ में लड़कियों के शोषण का मामला गंभीर विषय

मनोज कुमार अग्रवाल

उत्तर प्रदेश के मिर्जापुर में जिम के आड़ में चल रहे एक बड़ी लवजेहाद की साजिश का पर्दाफाश हुआ है। स्थानीय पुलिस ने जिम में वर्कआउट करने वाली हिंदू लड़कियों को प्रेम जाल में फंसाकर ब्लैकमेलिंग और जबरन धर्मांतरण कराने वाले गिरोह के खिलाफ कार्रवाई की है। जिम में चल रहे धर्मांतरण के खेल में यूपी पुलिस के सिपाही की भी संलिप्तता सामने आने पर पुलिस ने उसे गिरफ्तार कर लिया है। आयरन फायर जिम का संचालन सिपाही इरशाद खां की ही निगरानी में होता था। जिसमें इरशाद का शागिर्द फरीद अहमद था। जिसे पुलिस ने सुबह मुठभेड़ में गोली मारकर पकड़ा है। डीआईजी सोमेन बर्मा के अनुसार सिपाही इरशाद इस समय माधोसिंह रेलवे स्टेशन पर जीआरपी में तैनात है। मूल रूप से गाजीपुर के गहमर का निवासी इरशाद खां पिछले कई वर्ष से आयरन फायर जिम का संचालन करता आ रहा है, पर कागजों पर संचालन फरीद अहमद करता था। कागजों पर जिम का मालिक होने के साथ जिम में फरीद अहमद ट्रेनर के रूप में कार्य करता था। इरशाद भी ड्यूटी खत्म करके जिम में आता था। उसका परिवार मिर्जापुर में ही रहता है। एक वर्ष पहले वह माधोपुर स्टेशन पर

जीआरपी में गया है। उससे पहले वह मिर्जापुर में ही विभिन्न थानों पर न्यायालय ड्यूटी में तैनात था। पुलिस ने आरोपी फरीद को मुठभेड़ में पहले ही खंजा फाल के पास से गिरफ्तार कर लिया। मुठभेड़ के दौरान उसके बाएं पैर में गोली लगी है। फरीद जिम में आने वाली लड़कियों से दोस्ती करके प्रेम जाल में फंसा कर उनका वीडियो बनाने के बाद ब्लैकमेल करने और धर्म परिवर्तन करने का दबाव बनाता था। पीड़ितों ने बताया कि उन्हें बुर्का पहनने और घर पर पांच वक्त नमाज पढ़ने के लिए मजबूर किया जाता था। उन्हें दरगाह भी ले जाया गया और कलमा पढ़कर उनका धर्मांतरण करवा दिया गया। उन्होंने ये भी बताया कि उनके विरोध करने पर आरोपियों ने गाली-गलौज की और जान से मारने की धमकी दी। पुलिस के अनुसार, अबतक इस मामले में 6 गिरफ्तारियां हो चुकी हैं, जिसमें मुख्य आरोपी फरीद को गुरुवार की सुबह पुलिस मुठभेड़ के दौरान गोली मारकर पकड़ा गया है। इसके कुछ घंटे बाद हेड कांस्टेबल को गिरफ्तार करने का खुलासा पुलिस ने किया। बता दें, आयरन फायर जिम का संचालन सिपाही इरशाद खां की निगरानी में होता था, जिसमें इरशाद का शागिर्द फरीद

अहमद था। बता दें, थाना कोतवाली देहात पर दो अलग-अलग पीड़िताओं द्वारा दी गई तहरीरों के आधार पर गंभीर आरोप दर्ज किए गए थे। पीड़िताओं ने बताया था कि फरीद जिम में आने वाली लड़कियों से दोस्ती करता था और बाद में उन्हें बहला-फुसलाकर प्रेम जाल में फंसा कर उनका वीडियो बना लेता था। इसके बाद फिर ब्लैकमेल करके धर्म परिवर्तन का दबाव बनाता था। मामले की गंभीरता को देखते हुए तत्काल दोनों मामले पंजीकृत किए गए और वरिष्ठ पुलिस अधीक्षक सोमेन बर्मा के निर्देश पर एसओजी सहित चार पुलिस टीमों का गठन किया गया। पुलिस के अनुसार, विशेष समुदाय द्वारा संचालित इन जिम में आने वाली युवतियों से पहले दोस्ती की जाती थी। फिर धीरे-धीरे उन पर धर्मांतरण के लिए दबाव बनाया जाता था। जांच के दौरान गिरफ्तार आरोपियों के मोबाइल फोन की तलाशी ली गई। जिसमें कई आपत्तिजनक फोटो और वीडियो बरामद हुए हैं। पुलिस सूत्रों का कहना है कि इन मोबाइल फोनों में लगभग 30 से 40 युवतियों की तस्वीरें और वीडियो मिले हैं। पुलिस जांच में सामने आया है कि करीब 35 हिंदू युवतियां कथित तौर पर आरोपियों के निशाने पर थीं।

फेशियल कराने के बाद ऐसा कदापि न करें

खूबसूरती निखारने के लिए महिलाएं आमतौर पर फेशियल कराती हैं लेकिन क्या आप जानती हैं फेशियल कराने के बाद आपको बहुत सारी बातों का खास ख्याल रखना होता है। अगर नहीं जानती तो जान लें क्योंकि आपकी छोटी सी गलती आपके निखार को बेकार कर सकती है। आइए जानते हैं फेशियल के बाद क्या न करें।

मेकअप

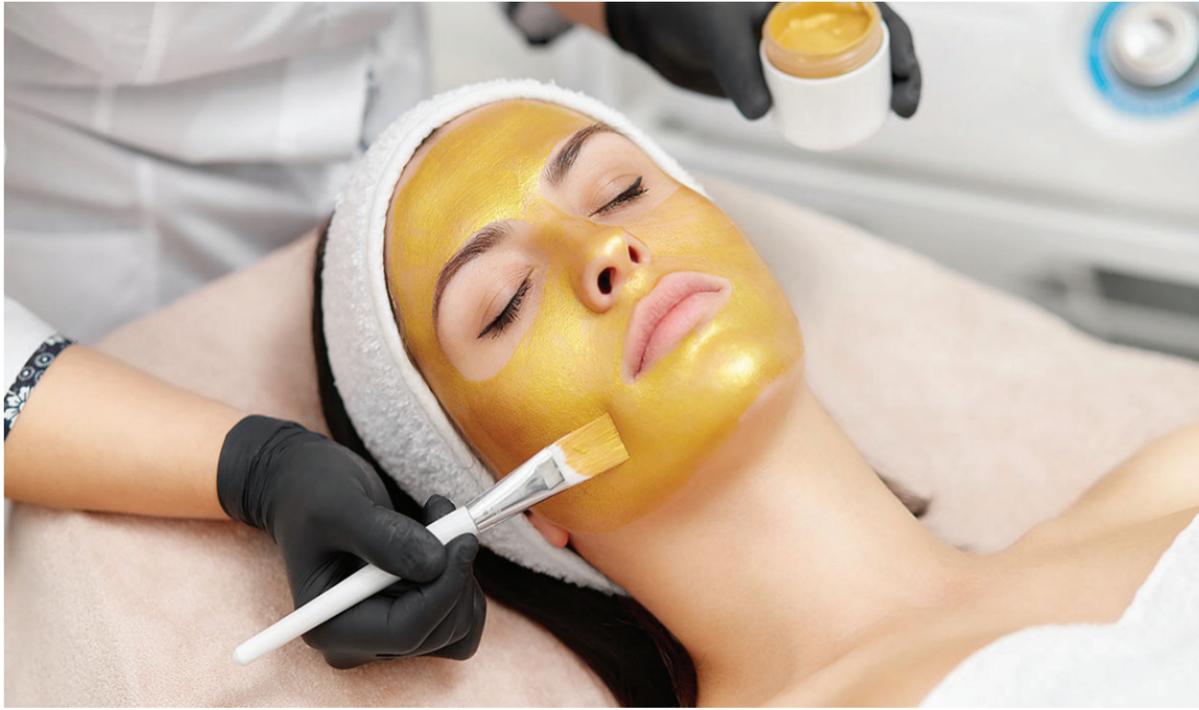
फेशियल करवाने के तुरंत बाद मेकअप नहीं करना चाहिए। दरअसल फेशियल करवाने के बाद त्वचा के रोम छिद्र खुल जाते हैं और ऐसे में अगर आप फेशियल के बाद मेकअप करते हैं तो इसमें मौजूद कैमिकल स्किन में चले जाते हैं। इससे आपकी सेहत पर बुरा असर पड़ सकता है इसलिए फेशियल करवाने के बाद कम से कम 72 घंटे तक मेकअप से दूर रहें।

मुंह ना धोएं

फेशियल करवाने के 4 घंटे तक फेसवांश नहीं करना चाहिए। अपनी त्वचा को फेशियल में इस्तेमाल किए गए प्रोडक्ट्स के फायदों को सोखने दीजिए। अगर चेहरा रूखा लग रहा हो तो फेस पर मिस्ट का इस्तेमाल करें और यदि चेहरा ऑयली हो रहा हो तो चेहरे पर ठंडे पानी के छींटे मार लें।

श्रेडिंग

अगर आप कभी पार्लर जाती हैं और आपको

फेशियल और श्रेडिंग दोनों करवाने हैं तो कभी भी फेशियल पहले कराने की गलती न करें।

चेहरे पर वैक्सिंग न करवाएं

कभी भी फेशियल करवाने के तुरंत बाद चेहरे पर अपर लिप्स करवाने के लिए वैक्सिंग न करवाएं। बता दें फेशियल के बाद चेहरे की सबसे

ऊपरी त्वचा बहुत मुलायम और संवेदनशील हो जाती है और वैक्स करने से उस पर बुरा असर पड़ सकता है।

स्क्रब ना करें

अगर आपने फेशियल करवाया है तो चेहरे पर स्क्रब का इस्तेमाल करने से बचे। याद रखें कि

फेशियल करवाने के तीन दिन तक स्क्रब का इस्तेमाल करने से बचें।

इस प्रकार सुंदर और लंबे होंगे नाखून - लड़कियों को लंबे-लंबे नाखून रखना पसंद होता है लेकिन इन्हें लंबा करना कोई आसान काम नहीं होता। अगर आसान होता तो हर किसी के

हाथ में लंबे नाखून देखने को मिलते। कई लड़कियों के नाखून लंबे होते हैं तो सुंदर नहीं होते। नाखूनों को सुंदर और लंबा इस प्रकार बनायें। बहुत सारी महिलाओं के नाखून बढ़ते तो हैं लेकिन कमजोर होने के चलते जल्दी टूट जाते हैं। ऐसा हमारे शरीर में पोषक तत्वों की कमी के कारण होता है इसलिए सबसे पहले आपको अपनी डाइट में बदलाव करना होगा। आपको कुछ ऐसी चीजों को अपनी डाइट में शामिल करना होगा जिनसे आपको पोषक तत्व मिलें। संतरे का रस-संतरे के रस को दस मिनट तक अपने नाखूनों पर लगाएं। इसके बाद अपने हाथों को गुनगुने पानी से धो लें। कुछ दिन तक ऐसा करने से आपके नाखून कुछ दिनों में बढ़ने लगेंगे। ऑलिव ऑयल-नाखून लंबे करने के लिए रोजाना ऑलिव ऑयल से नाखूनों की मालिश करें। विटामिन ई से भरपूर ऑलिव ऑयल नाखूनों को पोषण प्रदान करता है और खून का फ्लो नाखूनों तक बढ़ाता है जिससे नाखून तेजी से बढ़ना शुरू हो जाते हैं।

लहसुन-नाखूनों को बढ़ाने के लिए लहसुन एक बेहतरीन उपाय माना जाता है। लहसुन को दो टुकड़ों में काट कर उसे 10 मिनट तक अपने नाखूनों पर रगड़ें। ऐसा करने से आपके नाखून कुछ ही दिनों में अच्छे खासे बढ़ जाएंगे।

शादी के समय दुल्हन इस प्रकार करे तैयारी

शादी के समय सबके आकर्षण का केन्द्र दुल्हन रहती है। ऐसे में इस दिन सबसे खूबसूरत नजर आने के लिए आपको कुछ बातों का ध्यान रखना होगा।

शादी से पहले रोजाना के हिसाब से अपना लक्ष्य बनाएं। सामान्य रूप से रोजाना 1200 से 1500 कैलरी तक लेते हैं पर ध्यान रखें कि दिन भर में कम से कम तीन मेन मीलस और दो स्मॉल मील स्नैक्स फल नट्स स्टीमड और फर्मेंटेड फूड जरूर लें।

शादी से पहले चाहे कितनी भी दौड़भाग हो पर नाश्ता और खाना समय पर खायें। डाइट में पर्याप्त प्रोटीन के साथ सही मात्रा में कार्बोहाइड्रेट होना जरूरी है। फिट रहने के चक्कर में कुछ लोग रोटी नहीं खाते ऐसा न करें। शॉपिंग के लिए घर से निकलते वक्त साथ में बादाम पंपकिन सीड्स या फलैक्स सीड्स जरूर रखें। इससे आपको गुड फैट प्रोटीन और हाई फाइबर मिलेगा। सुबह की शुरुआत ग्रीन टी एक केले या सेब के साथ करें। नाश्ते में केला और बादाम (दही के साथ) लें या सलाद के साथ 2 उबले अंडे लें। स्टफ्ड पनीर रोटी एग व्हाइट मशरूम और पालक में से किसी एक चीज को अपने मील में जरूर शामिल करें। वेजिटेबल सूप या रात में गर्म दूध पिएं।

रोजाना 3-4 लीटर पानी पिएं।

मसालेदार व फाइड फूड्स से परहेज करें। संतुलित डाइट के लिए जरूरी चीजें हैं- फल जूस दूध अंडे नट्स और होल ग्रेन। दोपहर के खाने में सब्जी दाल/ चिकेन या मछली को रोटी या चावल के साथ लें।

शाम को छाछ सूप स्प्राउट्स या पीनट्स खाएं।

रात में गिल की हुई सब्जी या ब्राउन राइस से बनी एक कटोरी खिचड़ी लें। आप चाहें

तो वेज दलिया भी ले सकते हैं। लो फैट मिल्क प्रोडक्ट्स को प्राथमिकता दें। एल्कोहॉल और धूम्रपान से दूर रहें। कैलरी में कटौती करना चाहते हैं तो सबसे पहले चीनी आइसक्रीम केक चॉकलेट कुकीज पेस्ट्री और प्रोसेस्ड फूड को अपने डाइट से हटाएं।

त्वचा की देखभाल

स्किन केयर रूटीन के लिए दुल्हन को 6 हफ्ते पहले से कुछ बातों का ध्यान रखना चाहिए जिससे शादी के दिन स्किन चमकती फेश और साफ नजर आए।

चौथे और छठे हफ्ते में डीप क्लींजिंग फेशियल करवाएं जिससे टैनिंग और गंदगी को स्किन से दूर रखा जा सके। दिन में कम से कम दो बार अपने चेहरे

और शरीर पर मॉइश्चराइजर लगाएं। कोहनी घुटनों पैरों और हाथों पर कोल्ड क्रीम लगाकर हर रात इनकी सफाई करें जिससे इन पर कालापन न आए।

हर हफ्ते एक होममेड पैक या फेस मास्क जरूर लगाएं। अगर आपकी त्वचा सामान्य है तो एक टीस्पून आटा चुटकी भर हल्दी पाउडर दो-तीन बूंदे नींबू के रस की 1/2 टीस्पून दूध का लेप बनाकर आधे घंटे के लिए चेहरे गर्दन और हाथों पर लगाएं। इसे सूखने पर धोएं। इससे त्वचा निखर जाएगी पिंपल और एक्ने हटाने के लिए पुदीने के पत्तों का पेस्ट बना लें और रात में अपने चेहरे पर लगा लें। इसे सुबह धो लें। अगर आपकी स्किन ऑयली है तो मुलतानी मिट्टी में गुलाबजल डालकर

पतला पेस्ट बनाएं। या पतला करना चाहती हैं तो अभी कर इसे चेहरे पर लगाकर लें।

पूरी तरह सूखने दें और फिर धो लें। अंगूर त्वचा ऑयली है तो दो से तीन बार एक टीस्पून चंदन धोएं। फेशियल सूट न करे तो हर पंद्रह पाउडर और दिन में क्लीन-अप करवाती रहें। अगर गुलाबजल का पेस्ट त्वचा रूखी है तो सोप एल्कोहॉल बेस्ड बनाकर चेहरे और क्लींजर व स्क्रब का इस्तेमाल न करें। सिर्फ गर्दन पर लगा लें। दूध से बने मॉइश्चराइजर या क्रीम का सूखने पर धो दें। इस्तेमाल करें।

चेहरे के इन बदलावों को न करें नजरअंदाज

चेहरे हमारे व्यक्तित्व के साथ-साथ हमारी सेहत का भी आईना होता है। चेहरे को देखकर पहचाना जा सकता है कि व्यक्ति कितना स्वस्थ है। व्यक्ति का चेहरा कई बीमारियों का संकेत देता है। सूखे होंठ- खुश्क होंठ और त्वचा शरीर के डीहाइड्रेट होने की ओर संकेत करता है। अगर आपके होंठ हर मौसम में खुश्क रहते हैं तो डायबिटीज और हाइपोथाइरॉइडिज्म की भी जांच कराएं। चेहरे पर बाल- कई महिलाओं की

टैस्ट करा लें। ऐसा एक्सपर्ट से कराएं। असुविधा न हो तो बिकिनी वैक्स भी कराएं। सलॉन में जाकर 3-4 लुक खुद पर आजमाकर देख लें। अगर आपको उनमें से कोई पसंद न आए तो किसी और पैकेज का चुनाव करें। सलॉन जाकर हाइड्रेटिंग फेशियल लें। सिर और बाँडी का मसाज मेनिक्चोर व पेडिकचोर कराएं। आराम करें और भरपूर नींद लें। शॉवर लेने से पहले मिल्क स्क्रब लगाएं। कॉटन बॉल्स को दूध में भिगोकर स्क्रब करें। दूध त्वचा को हाइड्रेट करता है और टैनिंग दूर करके त्वचा को नमी प्रदान करता है। आईब्रोज को सही आकार दें। इन्हें मोटा

कारण होता है।

As AI Enters Healthcare, Doctors Grapple with Safety and Oversight

The rapid integration of Artificial Intelligence (AI) into healthcare is transforming the way medicine is practiced. From diagnosing diseases to predicting patient outcomes, AI-powered tools are reshaping hospitals and clinics worldwide. Yet, as this technology advances, doctors and healthcare systems are grappling with critical questions about safety, accountability, and oversight.

The Promise of AI in Medicine

AI systems are already assisting in radiology, pathology, and cardiology by analyzing medical images and detecting patterns that may be invisible to the human eye. For example, research initiatives at institutions such as Mayo Clinic and Johns Hopkins University have demonstrated how AI can help in early cancer detection and risk prediction.

Companies like Google Health are developing algorithms capable of identifying diabetic retinopathy and other conditions with remarkable accuracy. In many cases, AI systems process vast datasets faster than any human team could, potentially reducing diagnostic errors and saving lives.

Safety Concerns and Clinical Risks

Despite these benefits, doctors remain cautious. AI systems are trained on historical data, which may contain biases. If the data lacks diversity, the algorithm may perform poorly for certain populations. This can

lead to misdiagnosis or unequal treatment outcomes.

Another major concern is the “black box” problem. Many AI models, especially deep learning systems, provide results without clearly explaining how they reached a conclusion.

For physicians trained to base decisions on evidence and reasoning, relying on an opaque system raises ethical and professional dilemmas.

Furthermore, errors in AI recommendations could have serious consequences. Unlike consumer technology, mistakes in healthcare can affect lives directly. Doctors must decide when to trust AI outputs and when to override them.

Oversight and Regulation

Regulatory bodies are working to ensure safety and accountability. In the United States, the Food and Drug Administration has begun developing frameworks for evaluating AI-based medical devices. Similarly, the World Health

Organization has issued guidance on ethical AI use in health systems.

However, oversight remains challenging. AI tools can update and “learn” over time, making traditional approval processes less straightforward. Continuous monitoring, real-world performance tracking, and transparent reporting mechanisms are becoming essential.

The Doctor-AI Partnership

Rather than replacing physicians, AI is increasingly seen as a support tool. The future of healthcare may depend on a collaborative model where doctors use AI insights alongside clinical judgment. Medical education is also evolving, with training programs introducing data literacy and AI ethics into their curricula.

The key question is not whether AI should be used in healthcare, but how it should be implemented responsibly. Clear guidelines, rigorous validation, and human oversight are necessary to ensure patient safety.

Conclusion

As AI continues to enter healthcare systems worldwide, it brings both extraordinary promise and significant responsibility. Doctors stand at the center of this transformation, balancing innovation with caution. Ensuring safety, fairness, and accountability will determine whether AI becomes a trusted ally in medicine or a source of new risks.

In the end, technology should enhance—not replace—the human touch that lies at the heart of healing.

Global AI Summit 2026: ENN360 in partnership with Delhi Climate innovation week Host Landmark AI Conference

In a powerful display of international collaboration and technological foresight, the Online International AI Conference recently concluded as a cornerstone of Delhi Climate Innovation Week 2026. Themed “From Ideas to Impact: AI Without Borders,” the event was a resounding success, earning immense appreciation from a global audience of delegates, academics, and industry leaders. This landmark summit was the result of a high-impact partnership led by Prachi Gupta, founder of ENN360, alongside key institutional and corporate partners including Maharishi University of Information Technology (MUIT), CMBZ Consulting International, and the World Visionaries Forum (WVF). During the proceedings, Prachi Gupta emphasized that the core mission was to drive real-world change by merging climate-tech innovation with sustainable AI frameworks. This vision resonated deeply across

borders, successfully registering participants from over a dozen nations—including India, USA, South Africa, Jordan, Kenya, Ghana, Iraq, Serbia, Greece, Germany, Kazakhstan, Liberia, and Thailand—marking a significant milestone for the India AI Impact Summit 2026 initiative.

The conference featured an extraordinary lineup of global experts who shared transformative insights on AI’s evolving role in modern leadership, sustainability, and entrepreneurship. The distinguished roster of speakers and panelists included Dr. Sindhu Bhaskar, Professor PK Rajput, Ms. Lisa Russell, Mr. Narayan PV, Dr. Awakash Mishra, Dr. Ajay Jain, Mr. Abraham Paul Vatakencherry, Mr. Sherwan Taha Ameen, Mr. Dewasis Dahal, and Ms. Nehaa Goyal. A poignant highlight of the event was the screening of a compelling short film produced by a UN

contractual filmmaker, which masterfully illustrated the intersection of human resilience and technological advancement. This cinematic contribution underscored the global urgency of the summit’s themes, bringing a visual narrative to the complex challenges of climate change and digital ethics.

Beyond the technical depth of the discussions, the event was widely praised for its seamless execution and its unwavering focus on utilizing artificial intelligence for the greater good. It served as a reminder that while technology is the tool, the ultimate goal remains the empowerment of communities worldwide. By successfully bridging the gap between private enterprise and academic excellence, the collaboration between ENN360, MUIT, and their international partners has set a new global benchmark for responsible innovation and cross-border dialogue.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

COVID Vaccines and Heart Attacks: Science Drowned in Rumors

If there's one fear that has spread rapidly in India since the COVID pandemic, it's the alleged link between COVID vaccines and heart attacks. Viral messages on social media, videos filled with incomplete information, heated debates in TV studios, and some irresponsible statements have created the perception that vaccines like Covishield and Covaxin are causing sudden heart attacks in young people. This fear has become so profound that many have even started calling vaccines "slow poison." But the real question is: is this fear based on scientific facts, or is it merely a long series of rumors and misconceptions?

In recent months, questions were raised linking 22 sudden deaths in Karnataka's Hassan district to COVID vaccines, further fueling this debate. Following this, claims began spreading rapidly on social media that young people were dying due to "wrong injections." However, after a detailed investigation, an expert committee formed by the state government clearly concluded that no direct causal link was found between these deaths and COVID vaccines. This conclusion is not limited to a single committee, but is also confirmed by studies conducted by the country's top health institutions.

Numerous independent studies conducted by the All India Institute of Medical Sciences (AIIMS), the Indian Council of Medical Research (ICMR), the Union Health Ministry, and the Serum Institute of India have repeatedly demonstrated the safety of COVID-19 vaccines used in India. A multi-center study conducted by the ICMR across 47 major hospitals in 19 states analyzed the causes of sudden deaths. The results were clear—in approximately 85 percent of cases, the cause of death was pre-existing coronary artery disease, characterized by the accumulation of fatty deposits (plaque) in the arteries. In the remaining cases, genetic factors, unhealthy lifestyles, excessive mental stress, obesity, smoking, and the aftereffects of COVID-19 infection were found to be responsible. No direct or conclusive link to the vaccines was found.

It's true that AstraZeneca admitted in court that its vaccine could cause an extremely rare condition—a syndrome characterized by blood clots and low platelets. But this condition was observed in only a handful of cases out of millions, and only in the first few weeks after vaccination. Medically, this condition and heart attack are two distinct disease processes. To equate the two is not only scientifically incorrect but also misleading to the public.

The reality is that COVID infection itself proved far more dangerous for the heart. According

to the World Health Organization and studies conducted in several countries, including India, a person infected with COVID had a two- to three-fold increased risk of heart attack, stroke, and heart failure. The virus causes widespread inflammation in the body, which can seriously damage the heart muscle and blood vessels. The first and second waves saw numerous cases of relatively young and previously healthy individuals experiencing serious heart problems. In this context, vaccines played a protective role in reducing the risk.

The question then arises: why are sudden deaths and heart attacks appearing to increase after the pandemic? Experts' answer is relatively clear—changed lifestyles following the pandemic. During the long lockdown, physical activity decreased significantly, weight gain increased, mental stress and depression increased, sleep cycles were disrupted, and junk food consumption increased. Furthermore, long-term inflammation, fatigue, and respiratory problems after COVID infection also increase heart risk. Instead of seriously discussing these complex and real causes, it's easier to blame vaccines, but this is far from scientific truth.

This debate isn't limited to health, but is also deeply connected to democracy and social responsibility. When rumors spread, vaccine hesitancy increases. If a new pandemic were to emerge in the future and people distrusted vaccines, the consequences could be even

more devastating. History bears witness to the decisive role vaccines have played in humanity's fight against diseases like polio, smallpox, and measles. COVID vaccines are an important part of that scientific tradition.

Unfortunately, some media platforms and social media influencers casually used phrases like "vaccine kills" for TRP and popularity. Half-baked facts were sensationalized, while full scientific reports were rarely discussed. As a result, fear prevailed over reason and rumor over science. The government and health institutions have a responsibility to actively dispel this confu-

sion. Fact-based findings from institutions like AIIMS and ICMR should not be confined to websites or press releases, but should be disseminated to every village. Training ASHA and Anganwadi workers can create powerful channels for disseminating scientific information, especially in areas where health literacy is low. Political leadership must also exercise restraint—statements without scientific basis undermine public trust and harm health policies.

Calls for "vaccine reversal" or "detox" are completely unscientific. Modern medicine has no theory to prove a vaccine's effectiveness over time. Instead, what's needed is a comprehensive heart health campaign—routine early checkups, blood pressure and cholesterol monitoring, a balanced diet, yoga, and regular exercise—making it a mass movement. This is the real path to heart attack prevention.

In today's digital age, rumors spread at lightning speed, while truth travels relatively slowly. Nevertheless, in the long run, the path of science proves to be the most sustainable. Studies by AIIMS and ICMR unanimously conclude: COVID vaccines are safe and have no direct link to sudden deaths. Vaccines are friends, not enemies. India has overcome an unprecedented pandemic like COVID through collective efforts. Now, the next challenge is to combat rumors, fear, and conspiracy theories. The most effective "vaccine" to prevent heart attacks is awareness—scientific thinking, accurate information, and responsible communication. By denigrating vaccines, we not only insult science but also endanger our future health. It's time to trust data, not fear, and embrace medical science over myths.

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
(Dr. Satyawan Saurabh, PhD
(Political Science), is a poet and
social thinker.)

No double standards on terrorism: PM in Israel

Addressing the Knesset (Israeli Parliament), PM Modi emphasised India's solidarity with Israel in the face of terror, saying, "No cause can justify the murder of civilians. Nothing can justify terrorism. India has also endured the pain of terrorism for a long time, and we have a consistent and uncompromising policy of zero tolerance with no double standards." Recalling attacks such as the 26/11 Mumbai strikes, which also claimed Israeli lives, he highlighted the shared challenges both nations have faced and the need for coordinated global action against terrorism. Opening his speech with warm greetings to the leaders and members of the Israeli Parliament, he highlighted the long-standing ties between India and Israel, paying tribute to victims of terror

worldwide, including those lost in the 26/11 Mumbai attacks, where Israeli citizens were also among the casualties. PM Modi emphasised the need for coordinated global action against terrorism, noting that violence anywhere threatens peace everywhere. He praised Israel's historic Abraham Accords and expressed India's support for the Gaza peace initiative endorsed by the UN Security Council, highlighting its potential to foster durable peace and address the Palestinian issue. Beyond security, the PM celebrated the rich cultural and historical links between the two nations. He recalled centuries-old trade connections, the contributions of Jewish communities in India, and Indian soldiers who sacrificed their lives in the region during World War-I.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor

Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

Shivratri Editors' Meet celebrates Spirituality, Interfaith, and Collective Purpose

Edison, NJ: Celebrating the significance of Maha Shivratri with a dialogue among media and eminent personalities from various walks of life, A Lotus In The Mud presented an Editors' Meet luncheon here. Abhishek Mishra hosted the uplifting program at the elegant Akbar banquet hall. It was curated and moderated by Parveen Chopra, the founding editor of ALotusInTheMud.com. The event brought together prominent voices from the Indian American community reflecting on the importance of interfaith harmony, creating an atmosphere of unity and shared purpose. Chopra said that A Lotus in the Mud is pleased to associate with Abhishek Mishra's endeavors to promote belief in God, and that all religions advise doing good deeds. Mishra related his personal spiritual journey, including a mi-

raculous manifestation of Lord Shiva's images in his home. He said dharma, the righteous way of living, is different from organized religion. Ashok Vyas, Producer, ITV Gold, and Founder, HerambaStudio, rendered a devotional Shiv Stotra. Many speakers, one message Upendra Chivukula, the first Indian elected to the New Jersey Legislature who is on the NJ Board of Public Utilities, addressed the audience on civic engagement and community responsibility. Veteran community leader Peter (Pradip) Kothari implored the Indian community to stay united, reflecting on the progress made since the Dotbusters episode in the late 1970s. He is the founding President of the IBA that holds the annual India Day Parade on Oak Tree Road.

Harish Goyal, CEO of Zee TV Americas and Yo1 health resort in Upstate New York, reflected that God's presence reveals itself gradually, often becoming clear in moments of despair. He shared how he learnt about meditation while running Yo1. Adam Rizvi, editor of The India Observer, gave historical examples of interfaith harmony in India. Dr. Shrenik Shah, author of 'Practical Spiritual Life', spoke about combining meditation, compassionate living, and a whole-food plant-based lifestyle to promote healing, inner growth, and lasting transformation. Sarada Chiruvolu, author of 'Home at Last', talked about her journey of enlightenment. Soma Rao, head of the New Jersey chapter of One World, One Family, introduced the organization founded by Sri Madhusudan Sai, a direct

disciple of Sathya Sai Baba, and its humanitarian work globally. An interactive segment opened the floor to members of the media and community. Jyoti "Pia" Kachroo, anchor of ITV Gold, Pritpal Kaur (Preetnama media), and Shashi Airi spoke passionately about their beliefs. Ginsmon Zacharia (JaiHind Vartha), Sunil Tristar and Urmila Thirumani (both from India Life and e-malayalee), and Vishnu Raja (NRI Tamil) were recognized. Key people who graced the event included Edison Councilman Ajay Patil, IBA Secretary Sharad Agarwal, and networker Khazan Gowda. Namita Mishra offered a vote of thanks and shared her husband's advice: "If

what you want happens, that is good. If it does not, that is even better."

Kripa Ranjan Prasad was assigned to media coverage of the entire program to share still pictures and videos with the media.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

In the current scenario, when there is global uncertainty, the Indian market is experiencing more volatility than expected

Today's capital markets are likely not driven solely by fundamental economic indicators, GDP growth, inflation, or interest rates, but are more dependent on information-based expectations. - Advocate Kishan Sanmukhdas Bhawnani, Gondia, Maharashtra

Gondia - In today's global financial environment information, speculation, and technical announcements influence the capital markets. The fall recorded in the Indian stock market on February 24, 2026, is a perfect example of this. This was perhaps proven once again in the afternoon session when artificial intelligence company Athropic announced the launch of a new tool for its AI model, CloudeCoat, intended to help modernize legacy COBOL code for modern systems. This is believed to reduce demand for software services. Consequently, within a few hours, Indian IT stocks witnessed a massive sell-off. During the day, the Nifty IT index fell by approximately 4.74 percent, with the key index, the BSE Sensex, falling by more than 1,068 points to close at 82,225.92, and the Nifty 50 falling by more than 288 points to close at 25,424.65. I, Advocate Kishan Sanmukhdas Bhawnani, Gondia, Maharashtra, believe that the question now arises: could a single technical announcement cause such a significant decline, or was this decline the culmination of pre-existing fears? An analysis of this event would be incomplete without understanding the structure of global financial markets. Today, capital markets are not driven solely by fundamental economic indicators such as GDP growth, inflation, or interest rates, but are increasingly dependent on information-based expectations. Behavioral economics suggests that investor decisions are influenced by rational calculations as well as psychological cues. When a leading technology company indicates that it is developing tools that could reduce the need for traditional software services, investors immediately anticipate the long-term impact on IT service companies' revenue mod-

els. Consequently, risk aversion kicks in. Friends If we consider how the Indian IT industry has been a key pillar of the global outsourcing model for the past three decades, Indian companies have consistently generated revenue by maintaining and modernizing legacy programming frameworks like COBOL, which have been used for decades in banking, insurance, telecommunications, and government systems. If AI-based tools automatically convert these codes into modern languages, investors may fear that demand for traditional manpower-intensive services will decline. Although this is only a possible scenario, the market readily incorporates these possibilities into prices. This is why AI-related announcements often generate unusual fluctuations in technology stocks. It's also worth noting that the rise of AI companies globally has redefined the investment landscape. Companies like Open AI, Google, Microsoft, and Nvidia have seen significant growth in market capitalization in recent years through AI-based products and chips. In investors' eyes, AI is no longer just a technological trend, but a key engine of Industrial Revolution 4.0. In such an environment, when any new AI capability is introduced, the market views it as a potential disruptor for traditional industries. Attributing the February 24th decline to just one company's statement would be an oversimplification. At that time, numerous uncertainties already existed globally, including uncertainty about potential interest rate policies in the US, slowing growth in Europe, and concerns about export demand in Asian markets. When the market is already in a volatile mood, any negative signal can trigger a sell-off. This is called a "trigger event" where

the root causes lie deeper, but a small piece of news triggers an immediate reaction.

Friends, if we consider the behavioral finance principle of herd behavior, it's crucial to understand this. When a few large institutional investors start selling in a sector, algorithmic trading systems and retail investors also move in the same direction. As a result, the decline creates its own momentum. The 4.74 percent decline in the IT sector indicates that the market viewed this as not just short-term

news, but a signal of potential structural change. However, from a technical perspective, it's also worth considering that AI tools cannot completely replace traditional software services. Code modernization is only one stage; after that, services like testing, integration, cybersecurity, and maintenance will be necessary. Indian IT companies are already moving towards integrating AI into their services. Therefore, in the long run, this change could also prove to be an opportunity for them. History shows that technological revolutions eliminate jobs and services while also creating new ones.

Friends, if we consider how such fluctuations also offer opportunities for long-term investors, when prices in a sector fall due to fear, it creates an opportunity to invest in companies with strong fundamentals. However, for short-term investors, this is a risky time. Therefore, portfolio diversification and risk management strategies become extremely important.

Friends, if we consider this issue from an international perspective, during the dot-com bubble of 2000, technology announcements also generated sharp market fluctuations. At that time, excessive optimism was observed in the valuations of internet companies, which later collapsed due to reality. Many analysts compare the current AI boom to that period, although this time the technical foundation is much more solid. Nevertheless, the balance between valuations and real earnings is crucial. The IT sector has a significant weight in the Indian market structure. When the IT index falls, it naturally impacts the overall index. The 1,068-point decline is not just a numerical phenomenon, but a reflection of investor sentiment. This demonstrates the heightened sensitivity of the technology sector. If concerns about AI tools grow, foreign institutional investors may also adjust their portfolios, impacting capital flows.

Friends it's also important to understand that the market reacts not to the "news," but to the "interpretation of the news." Athropic's statement was actually an announcement of a technological upgrade, but it was interpreted as a potential reduction in demand for software services. This interpretation led to a sell-off. If the same announcement had been presented as creating new opportunities for traditional IT companies, the reaction might have been different. From the perspective of international investors, they value political stability and policy continuity. When trade agreements are broken or new sanctions are imposed, the risk premium increases. This means that investors demand higher returns or move capital to safer havens. This effect is more pro-

nounced in emerging markets because their economies depend on capital flows.

However, it's also true that markets aren't driven solely by negative factors. Sometimes, even after tariff announcements if companies report better-than-expected profits, the market can rally. Investors also focus on long-term growth potential. Therefore, not every fluctuation is solely due to Trump or tariffs; macroeconomic indicators, technological innovation, and consumer demand also play a significant role. US-China competition in the technology sector has also impacted markets. Competition in semiconductors, artificial intelligence, and 5G technology led to export restrictions. This increased volatility in the stocks of related companies. Investors took time to understand which companies would be able to adapt to the new regulations.

So, if we study and analyze the entire above narrative, we find that the events of February 24, 2026, clearly demonstrate that in today's globalized financial system, technological announcements are not limited to the technology sector alone; they can impact the entire capital market. The advancement of AI undoubtedly poses challenges to traditional industries, but it also opens up opportunities. It would be unfair to assume the market's immediate reaction as a long-term reality. History bears witness that technological changes initially bring instability, but ultimately make the economic structure more productive and efficient. Therefore, it is essential that investors make decisions based on facts, long-term trends, and a company's fundamental capabilities, rather than emotional reactions. This balanced approach can provide stability amid global financial volatility.

THE IMPORTANCE OF REVISION DURING BOARD EXAMINATIONS

Board examinations are among the most stressful academic events in a student's life. They evaluate not only knowledge but also memory, concentration, emotional stability and time management. Scientific researches in neuroscience and psychology shows that revision which is a systematic review of previously learned material — is the single most powerful tool for academic success. Without revision, even well-studied information fades rapidly from memory.

WHY REVISION IS BIOLOGICALLY ESSENTIAL FOR LEARNING

Learning is not complete when a topic is first studied. The brain must convert short-term memories into stable long-term memories through a process called memory consolidation.

STRENGTHENING NEURAL CONNECTIONS

Every time a student revises, the brain strengthens connections between neurons. Repetition makes recall faster and more accurate, similar to exercising a muscle.

PREVENTING MEMORY DECAY

According to cognitive science, humans forget nearly 50–70% of newly learned information within days if it is not reviewed. Revision interrupts this forgetting curve and preserves knowledge.

ENHANCING RETRIEVAL ABILITY

Exams require recalling information quickly under pressure. Revision trains the brain to retrieve stored data efficiently.

REDUCING COGNITIVE LOAD

Familiar material requires less mental effort. This frees working memory for problem-solving and analytical thinking during the exam.

REVISION AND MENTAL HEALTH

Board exams often produce anxiety, sleep disturbance and emotional stress. Proper revision can protect mental well-being. It can build confidence and reduce the fear of the unknown. It can prevent last-minute panic. It can also improve sleep quality before exams. It also reduces performance anxiety.

ENHANCES EMOTIONAL STABILITY

From a medical standpoint, confidence lowers stress hormones such as cortisol, which otherwise impair memory and concentration.

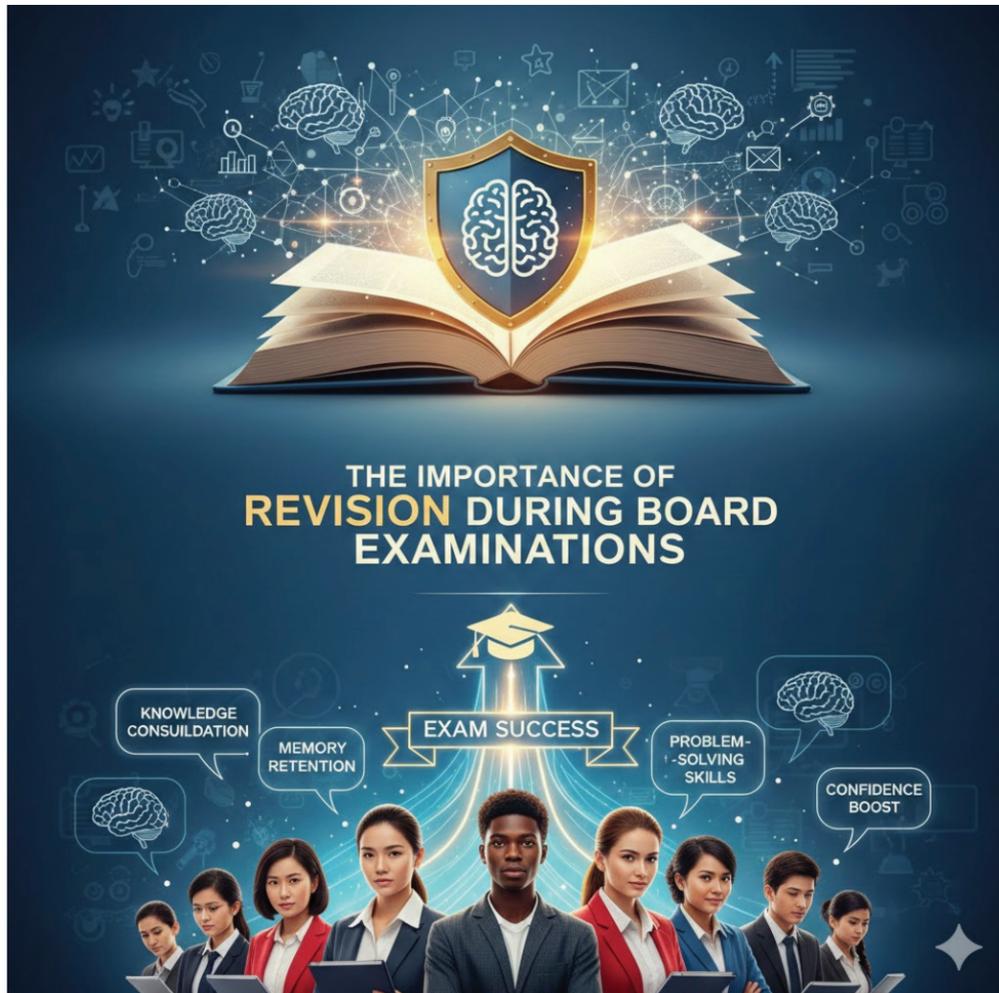
HOW REVISION HELPS TO SCORE HIGH MARKS

Revision does not merely refresh knowledge — it improves exam performance in multiple measurable ways.

IMPROVES ACCURACY

Students make fewer mistakes when concepts are well reinforced.

ENHANCES SPEED

Familiar answers can be written faster, leaving more time for difficult questions.

IMPROVES PRESENTATION

Repeated practice helps organize answers logically.

STRENGTHENS CONCEPTUAL CLARITY

Revision reveals weak areas that need improvement.

BOOSTS RECALL OF KEY POINTS

Important formulas, definitions and diagrams remain readily available in memory.

In competitive evaluation systems, these advantages directly translate into higher marks.

SCIENTIFICALLY PROVEN QUICK REVISION TECHNIQUES

When exams are near, students need efficient methods rather than lengthy re-reading.

ACTIVE RECALL

Close the book and try to reproduce information from memory. This is far more effective than passive reading.

SPACED REVISION

Revise the same topic multiple times at increasing intervals.

SUMMARY NOTES

Use condensed notes highlighting key facts, formulas and concepts.

PRACTICE QUESTIONS

Solving previous exam papers trains the brain for real test conditions.

TEACHING OTHERS

Explaining a topic to someone else strengthens understanding.

VISUAL AIDS

Mind maps, charts and diagrams help rapid comprehension.

FLASHCARDS

Ideal for definitions, dates, vocabulary and formulas.

PEN-AND-PAPER VS DIGITAL REVISION: WHICH IS BETTER?

Both methods have advantages, but research suggests that handwritten revision often produces stronger learning.

PEN-AND-PAPER REVISION ADVANTAGES

Enhances memory retention through motor activity. It improves understanding and organization. It reduces digital distractions. It is better for diagrams, equations and structured answers.

DISADVANTAGES

Time-consuming, difficult to edit or reorganize

DIGITAL REVISION ADVANTAGES

Quick access to large amounts of information, easy editing and storage, useful for multimedia learning.

Portable and searchable.

DISADVANTAGES

High risk of distractions (social media, notifications), screen fatigue and eye strain, shallower processing of information in some learners.

BEST APPROACH: Hybrid Method

Educational experts recommend combining both:

Use digital tools for collecting and organizing material.

Use handwritten notes for final revision and memory consolidation.

TIPS FOR LAST-MINUTE QUICK REVISION

As the exam approaches, focus on efficiency rather than volume.

Revise summaries, not full textbooks

Prioritize important topics and frequently asked questions.

Practice diagrams and formulas daily.

Use short revision sessions with breaks.

Maintain proper sleep — sleep enhances memory consolidation.

Stay hydrated and eat balanced meals.

COMMON MISTAKES TO AVOID

Studying new topics at the last moment.

Passive reading without testing recall.

All-night cramming (harms memory and concentration).

Ignoring weak subjects.

Excessive digital distractions.

Revision is not optional — it is the scientific foundation of effective learning. It strengthens memory, reduces anxiety, improves accuracy and enhances performance under pressure. Whether done through handwritten notes, digital tools or a combination of both, systematic revision transforms knowledge into exam success.

From a medical and psychological perspective, students who revise regularly are not only more likely to score higher marks but also to maintain better mental health during one of the most demanding phases of academic life.

In essence, revision converts effort into achievement.

Dr. SURINDERPAL SINGH
FACULTY IN SCIENCE DEPARTMENT
SRI AMRITSAR SAHIB PUNJAB.

ਆਦਿਆ ਬਸੰਤ ਪਾਲਾ ਉਡੰਤ ... !

ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨਿਆਮਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਠੰਢ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਹਿਜੇ- ਸਹਿਜੇ ਘੱਟਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਖਤਾਂ 'ਤੇ ਹਰੇ ਪੱਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਹਰੀਆਂ- ਭਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੂਟਿਆਂ ਤੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਆਖਰ ਤਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਠੰਢੀ ਮਿੱਠੀ ਪਉਣ ਦੇ ਝੋਕੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨਵੀਨ ਰੰਗਤ ਨਾਲ ਰੰਗੀਨ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਿੱਸਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। 'ਆਦਿਆ ਬਸੰਤ ਪਾਲਾ ਉਡੰਤ' ਵਾਲੀ ਪੰਗਤੀ ਇਸੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਮੌਸਮਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖ਼ੈਰ,

ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਮੌਸਮ (ਰੁੱਤ) ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨ ਤਾਜ਼ਗੀ, ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੇ ਆਗਮਨ ਮੌਕੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ (ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ) ਹਰਿਆਲੀ ਛਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੁੱਖਾਂ, ਬੂਟਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪੰਛੀ ਚਹਿਕਦੇ ਹਨ। ਸੌਰ ਦੇ ਪੀਲੇ ਫੁੱਲ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਰੰਗਾ ਕਰਕੇ ਚਮਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਮਿੱਠੀ- ਮਿੱਠੀ ਸੁਗੰਧੀ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਿਰ ਦੀ ਠੰਢ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਸੀ- ਕੋਸੀ ਧੁੱਪ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਨਿੱਘ ਦੇਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਭਾਰੀ- ਮੋਟੇ ਕੱਪੜੇ ਸੁਆਣੀਆਂ ਪੈਟੀਆਂ- ਟਰੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ- ਖੇਸ ਕੱਢਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਟੀਆਂ- ਸਵੈਟਰ ਤਹਿ ਕਰਕੇ ਸਾਂਭੇ ਜਾਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਧੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਤੋ- ਪਜਾਮੇ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਕੇਵਲ ਮੌਸਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਵ- ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਵਿਆਹ- ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ (ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ) ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ- ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਸੀਜਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਰੰਗ- ਬਿਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕ- ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਗਾਇਨ ਨਾਲ ਮਾਹੌਲ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਅਕੇਵੇਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੋਹ- ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਨਾਰਾਜ਼ਗੀਆਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਇੱਕ- ਦੂਜੇ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ- ਪਿਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੋਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਇੱਕ- ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਾਣਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ:
ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ (ਤਿੰਨਾਂ) ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਥਾਵੇਂ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਰੁੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ (ਮੌਸਮ) ਪੱਖੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਰੁੱਤ ਨਵ- ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਬਦਲਾਓ ਦੀ ਰੁੱਤ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਛੇ ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਹੈ: ਹੇਮੰਤ, ਸਿਸ਼ਿਰ, ਬਸੰਤ, ਗ੍ਰੀਸ਼ਮ (ਗਰਮੀ), ਵਰਖਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਦ (ਠੰਢ)। ਇਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਸਰਦੀ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਕੜੀ ਵੱਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਭਾਵ) ਸਰਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਦੇ ਆਗਮਨ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਰੁੱਖਾਂ- ਬੂਟਿਆਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਪੱਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਲੀ ਛਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸ਼ਿਗਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ:
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਦੀ ਰੁੱਤ ਨੂੰ "ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਰੁੱਤ" ਵੱਜੋਂ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੁੱਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਮੀ- ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ (ਪਤੀ- ਪਤਨੀ) ਇੱਕ- ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਸੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ- ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਾਨਕ ਤਿੰਨਾ ਬਸੰਤੁ ਹੈ ਜਿਨ ? ਘਰਿ ਵਸਿਆ ਕੰਤੁ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਕੰਤ ਦਿਸਾਪੁਰੀ ਸੇ ਅਹਿਨਿਸ ਫਿਰਹਿ ਜਲੰਤੁ ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਅੰਗ- 791)
ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਤ (ਮਾਲਕ) ਭਾਵ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਇਹ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੈ/ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ- ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਖੇੜੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਮਉਲੀ ਧਰਤੀ ਮਉਲਿਆ ਆਕਾਸੁ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਉਲਿਆ ਆਤਮੁ ਪਰਗਾਸੁ ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਅੰਗ- 1193)
ਅਤੇ
ਪਹਿਲ ਬਸੰਤੈ ਆਗਮਨਿ ਪਹਿਲਾ ਮਉਲਿਓ ਸੋਇ ॥

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੌਰ
ਡਾ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ
ਸੰਪਰਕ: 90414-98009.

ਜਿਤੁ ਮਉਲਿਐ ਸਭ ਮਉਲਿਐ ਤਿਸਹਿ ਨ ਮਉਲਿਹੁ ਕੋਇ ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਅੰਗ- 791)
ਭਾਵ ਬਸੰਤ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹਰ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਖਿੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਰੱਬ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਖਿੜਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਨਮੋਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਚਾਨਣ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਨੂਰ ਵੱਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇ

ਰੰਗ (ਭਾਵ ਹਰਿਆਲੀ) ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵੱਜੋਂ ਚਿੱਤਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਸਕਲ ਬਣ ਫੁਲੇ ਅੰਬਰ ਭਏ, ਬਸੰਤ ਆਯੋ ਹੈ ॥ (ਅਮੀਰ ਖੁਸਰੋ)
ਅਤੇ
ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਹਵਾ ਵੱਗੇ ਤਾਂ ਦਿਲ ਦਾ ਬਾਗ ਖਿੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। (ਸ਼ਾਹ ਨਿਆਜ਼ੀ)
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਖੇੜੇ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪੜਚੋਲ:
ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਭੱਜਦੌੜ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਸਹੁਲਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਕੂਨ ਕਿੱਧਰੇ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਅਕੇਵੇਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ (ਦੁੱਖ- ਸੁੱਖ) ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਸਰਦੀ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਗਰਮੀ ਵੀ ਆਉਣਾ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀਆਂ/ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਵਰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੀ ਰੰਗੀਨਤਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅੰਦਰ ਚਮਕ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰ- ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਬਦਲਾਓ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਆਨਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੁੱਤ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਵ- ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਕਾਰ- ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਨਿਆਮਤ (ਕੁਦਰਤ) ਨਾਲ ਇੱਕ- ਮਿੱਕ ਹੋਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਖਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੇੜੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ

ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਜੋਸ਼ੀਮੰਠ 'ਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਿ?ਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਫਤ ਗ੍ਰਸਤ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੱਸ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਰਾਰਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਇੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਛੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿੰਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਫਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿੰਨੇ ਅਰਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਘਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਘਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਘਰ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦੇਈਏ ਕਿ 2012 ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਖੰਡ ਖੇਤਰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਇਆ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਦੀਆਂ ਨਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਕਾਸੀ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਗੱਡੀਆਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੜ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਨਸਾਨ ਫੀ?ਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਭਲਿਆ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹੋਟਲ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਬਾਦੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਸੁਆਰਥਾਂ ਖਾਤਰ ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ

ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਹੋਟਲ, ਚੌੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਜਮੀਨ ਧੱਸਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ ਰਿੱਸਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤਿਦਿਨ ਹਾਲਾਤ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਪਹਿਲੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ ਦੇ ਮੈਕਲੋਡਗੰਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦੇਈਏ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪੜਾਈ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਇਹ ਗੌਰਖ ਧੰਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜਾਂ ਆਦਾ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਲਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਹਿਮ ਜਿ?ਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਰੱਬ ਹੈ।

ਦਰਵੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕਾਰ : ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਠਾਗੁਰੂ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਤਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਠਾਗੁਰੂ ਇੱਕ ਦਰਵੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 25 ਜੂਨ 1933 ਈ. ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੋਠਾਗੁਰੂ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ) ਵਿਖੇ ਸ. ਖੁੱਧਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਵੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਬੀਬੀ ਜਾਗੀਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੰਜ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ - ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ (1953), ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ (1958), ਕੰਵਰ ਕੌਰ ਸਿੰਘ (1959), ਨਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (1961) ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (1964)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਨੀ, ਖੋਜ, ਸੰਪਾਦਨ, ਟੀਕਾ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :

* ਜੀਵਨੀਆਂ : ਅਦੁੱਤੀ ਸੇਵਕ (ਜੀਵਨੀ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ, 1955), ਅਗਮ ਅਗਾਧ ਪੁਰਖ (ਜੀਵਨੀ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਮਸਤੂਆਣਾ, 1983), ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ (ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ - ਮਸਤੂਆਣਾ ਦੇ ਸੋਦੇਸ਼, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਕਾਰ, 1984), ਵਿੱਦਿਆਸਰ ਦਾ ਵਿੱਦਿਆ ਸਾਗਰ (ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ, 2000)।

* ਖੋਜ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ : ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ (1959), ਬਾਬਾ ਕੌਲ ਸਾਹਿਬ (1965), ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ, ਦੀਨਾ (1968), ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, 1995), ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਬੋਧ (ਨਿਰਮਲ ਭੋਖ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, 1996), ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ (2000)।

* ਸੰਪਾਦਨ : ਸ਼ਾਂਤ ਸੰਗੀਤ (ਭਾਈ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, 1982)।

* ਟੀਕਾ : ਰੂਪ ਦੀਪ ਪਿੰਗਲ ਸਟੀਕ (1954)।

* ਹਿੰਦੀ ਪੁਸਤਕਾਂ : ਪੂਜਯ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਜੀਵਨੀ, 1987), ਗੁਰੂ ਵੰਸ਼ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ (1999)।

ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਪ੍ਰੇਮ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਤਖ਼ਤ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਵੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਜੀ 'ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਪ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, - ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਵਾਸਤੇ ਅਥਾਹ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰਬਲੇ ਸੰਸਕਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਵਨ ਤੀਰਥ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੰਕਲਪ ਬਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਮ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕ ਗੁਰ-ਸਥਾਨ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਸ ਦੀ ਸਿੱਖ-ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਤੇ ਛਾਪ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਾਲਾ ਹੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ।

'ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ' ਪੁਸਤਕ ਦੇ 146 ਪੰਨੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤੀਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ 2017 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੇ 9 ਕਾਡ ਹਨ, ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ, ਤਲਵੰਡੀ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ, ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ, ਦਮਦਮਾ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ, ਦਮਦਮੀ ਗੁਰਮੁਖੀ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਛਾਪਾਖਾਨਾ, ਵੈਸਾਖੀ ਦਾ ਜੋੜ-ਮੇਲਾ, ਬੁੰਗਾ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਦਰਜ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਠਾਗੁਰੂ ਦੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ 'ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ' ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਆਸ-ਅਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ 11 ਰੰਗਦਾਰ ਫੋਟੋਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਦੁਰਲੱਭ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ, ਬੁਰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖੂਹ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਬੁੰਗਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ 12 ਦੱਸੀ ਹੈ, ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਬੁੰਗਾ ਮਸਤੂਆਣਾ ਹੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ (ਪੰਨਾ 111)।

ਪੁਰਾਤਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਇਸੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ : - ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਜਿਕਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਜ ਵਰਗੀਆਂ ਭਵਜ ਦਰਸ਼ਨੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਲਿਖਣਸਰ

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਡਲਿਆਂ ਦੇ ਕੋਠੇ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਵੀ ਕੇਵਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੀ ਕਾਇਮ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੁਰੂਸਰ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਬੇਰੀ ਹੇਠ ਖਸਤਾ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਾਇਮ ਸੀ। ਗੁਰੂਸਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਟੋਏ ਅਤੇ ਟਿੱਬੇ ਸਨ। ਟੋਏ ਇੰਨੇ ਡੂੰਘੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਥੀ ਵੀ ਲੁਕ ਜਾਵੇ। ਟਿੱਬੇ ਪਹਾੜ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਕੰਡੇਦਾਰ ਮਲੇ-ਝਾੜੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਲੰਘਣਾ ਔਖਾ ਸੀ:- (ਪੰਨਾ 124)।

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
(9417692015)

ਪੁਸਤਕ 'ਅਗਮ ਅਗਾਧ ਪੁਰਖ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਪਤਾਹਿਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਾਲਵਾ, ਮਲਵਈ ਸ਼ੇਰ (ਪਟਿਆਲਾ), ਪੰਥ (ਦਿੱਲੀ), ਮਾਸਿਕ ਖਾਲਸਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਗਜਟ, ਪੰਚ ਖੰਡ ਭਸੰੜ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ (ਬੁਢਲਾਡਾ), ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਦਿ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਅੱਧਾ ਸੈਂਕੜੇ ਲੇਖ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ਼ ਸਿੱਖਿਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਐਂਟਰੀਜ਼ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ 'ਸਾਹਿਤਯ ਸ਼ਾਸਤਰੀ' ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਵਾਕਈ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰੀ' ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੀ, ਬ੍ਰਿਜਭਾਸ਼ਾ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਅਬੂਰ ਹਾਸਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਕਾਵਿ, ਵੇਦਾਂਤ, ਹਿੰਦੂ, ਬੁੱਧ ਤੇ ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਸਟੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਮਲ ਚਿੰਤਾਮਣੀ (ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਸਪਤਾਹਿਕ, ਪਿੰਡ ਕੋਠਾਗੁਰੂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ, 1996), ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਨਾ (ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਮਾਸਿਕ), ਖਾਲਸਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਗਜਟ (ਪੰਚ ਖੰਡ ਭਸੰੜ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ, ਮਾਸਿਕ), ਸਿੱਧੂ ਬਰਾੜ (ਮਾਸਿਕ) ਦਾ ਯੋਗ ਸੰਪਾਦਨ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ 'ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ - ਗੁਰੂ ਕੀ

ਕਾਸ਼ੀ' ਨੂੰ 'ਮਹਾਰਾਜਾ ਪੁਰਸਕਾਰ' (1997); ਨਿਰਮਲ ਡੇਰਾ, ਗੁਰੂਸਰ ਖੁੱਡਾ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮਹੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ 'ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮਹੰਤ ਗਨੇਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ' (1999); ਸਾਹਿਤ ਰਤਨ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਮਾਲਵਾ ਹੈਰੀਟੇਜ ਬਠਿੰਡਾ, 2005); ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾ, ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਤੇ ਸਿਮਰਤੀ ਚਿੱਠੀ (2005); ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਐਵਾਰਡ (ਬਾਬਾ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਦਨ, ਦਿੱਲੀ, 2008); ਟਕਸਾਲੀ ਵਿਦਵਾਨ (ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012); ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ) ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਕੁ ਵਾਰ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਹਾਂ : ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਟੀ ਪੀ ਡੀ ਮਾਲਵਾ ਕਾਲਜ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਿਵਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ - ਪਹਿਲੀ ਸਤੰਬਰ 2006 ਨੂੰ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਵਿਖਿਆਨ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ (ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ) ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸਾਂ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ, ਬੁੰਗਾ ਮਸਤੂਆਣਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਮਿਲੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਸਮੀ ਜਿਹੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੁਥਾਰਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 27 ਫਰਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇੱਕ ਦਰਵੇਸ਼ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਠਾਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਕਸਾਲੀ, ਨਿਰਮਲੇ ਤੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕਿਨੇ ਗੇੜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਘਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਝੱਲਣੇ ਸੌਖੇ ਨਹੀਂ

ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਪੁਰਾਤਨ ਰਵਾਇਤ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਸ਼ੁਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੱਕ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਰੀਜ਼ ਐਲੋਪੈਥੀ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਠੀਕ ਹੋਣ ਲਈ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ, ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੈਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਣ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਜੜ੍ਹੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਐਲੋਪੈਥੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਮਹਿੰਗੇ ਟੈਸਟ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਦੂਸਰਾ ਦਵਾਈਆਂ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤਾਂ ਇਹ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਇਹ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖ ਦਿਆ ਕਰੇ। ਭਲੀਮਾਣਸੀ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੈਂਸਰਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਤਰਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਮਹੀਨਾ ਵਾਰ ਲਗਣ ਵਾਲੇ

ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ 19500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਿਲ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਉਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਸੀ ਪੈਮੈਂਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਏਨਾ ਮਹਿੰਗਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਰੋਟ 'ਚ ਇਹ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਤਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੋਟ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਲੈਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ

ਹਜ਼ਾਰ ਰੋਟ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਅਗਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਉਹੀ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਰੋਟ ਚੌਤਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਸੀ ਪਰ ਦਿੱਤਾ 9500 ਰੁਪਏ ਦਾ। ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਲਗਵਾ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਰੋਟ 'ਚ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਕਿ ਐਨੀ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਦੂਸਰੇ ਮਹੀਨੇ ਇਹੀ ਟੀਕਾ ਸਨਫਰਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ 18500 ਦਾ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਇਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ

ਬਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦਵਾਈ ਖਰੀਦਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਪਰਖ ਕਰ ਕੇ ਲਵੋ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਰਲੱਭ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ, ਉੱਝ ਅਸੀਂ ਜ਼ਮੀਰ ਜ਼ਰੂਰ ਫਿਟਲਾਨਾ ਤਾਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਛੱਡ ਕੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨਾਮ ਦਾ ਇਹ ਲੋਕ ਘਾਣ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਆਮ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਦਾ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਟੈਸਟ ਬਾਹਰੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬਾਂ 'ਚ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਟ ਉੱਪਰ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਟੈਸਟ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਦਵਾਈ ਨਾ ਹੋ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਫਿਰ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰੋਪੀ ਦੀ ਦਵਾਈ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜੋ ਪੱਚੀ ਕੂ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮਿਲਦੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ੋਂ ਸਵਾ ਦੋ ਲੱਖ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਮੰਗਵਾਉਣੀ ਪਈ। ਹੁਣ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਜੋ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਸਤਾਰਾਂ- ਅਠਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੋਟ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਉਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਬਾਈ

ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਹਫਤੇ ਬਾਅਦ ਆਉਣਾ ਬਣਦਾ ਸੀ ਡਾਕਟਰ ਸਾਬ ? ਹ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋ ਗੇੜੇ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਦੇ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਂਤਕੀ ਲੋਕਲ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਹ ਟੀਕਾ ਨਾਭੇ ਤਾਂ ਮਿਲਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੈਂ ਪਟਿਆਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਫੇਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਪਟਿਆਲੇ ਇਹ ਟੀਕਾ ਉੱਝ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਆਰਡਰ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਕੈਮਿਸਟ ਨਾਲ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲਈ। ਟੀਕਾ ਆਉਣ ਦਾ ਕਨਫਰਮ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਪਟਿਆਲੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਟੀਕੇ ਦੀ ਪੈਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕੈਮਿਸਟ ਨੇ 17000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਮੁਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਥੋਂ ਛੋਟੇ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਦਵਾਈਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਮੋਹਰੀ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ, ਪਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਲਈ ਰੜਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਐਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਲੁੱਟ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰੋਟਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰੇ। ਸੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਈ ਲਾਗਤ ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨਾ ਵੱਧ ਰੋਟ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨਾ ਤਹਿ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੋਈ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮਾਨਤਾ / ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਾਕਟਰੀ ਸ਼ਾਜੋ-ਸਮਾਨ ਦੇ ਰੋਟਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ (ਪਟਿਆਲਾ)
ਮੋ : 9463553962

ਮਾਂ ਬੋਲੀ

ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਜਗਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਸੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੇ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਲੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਤੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ - ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੌਮ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਕਟ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਕੌਮੀਅਤ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਪਲਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸੰਚਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਸੋਚਦਾ, ਸਮਝਦਾ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਏ. ਪੀ. ਜੇ. ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ - ਮੈਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਬਣਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਕਵੀ ਗੁਰੂਦੇਵ ਰਬਿੰਦਰਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਵਧੇਰੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਕੀ ਰੁਤਬਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਅਮਲੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਕੌਮ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਦੀ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਦਾਗ਼ ਸੋਝਾਨਾਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੋਵ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬਦ-ਦੁਆ/ਬਦ-ਅਸੀਸ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, -ਰੱਬ ਕਰੇ, ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ! ਪਰ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਏਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨਵੈਂਟ/ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ (ਪੰਜਾਬੀ) ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਜੁਗਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵੇ!

ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
1, ਲਤਾ ਗਰੀਨ ਐਨਕਲੇਵ, ਪਟਿਆਲਾ-147002 (9417692015)

ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਤਲ ਕੁੰਡ ਰਾਜਗੀਰੀ, ਨਾਲੰਦਾ

ਸ਼ ?ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਚਲਕੇ ਗੋਰਾਖਪੁਰ [ਨਾਨਕਮਤਾ] ਬਨਾਰਸ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਛੇਤਰ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਰਾਵੇਲਾ ਤੋਂ ਭਾਗਲਪੁਰ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ, ਰਾਜਗੀਰੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਰਾਜਗੀਰ ਸ਼ ?ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਤਰੂ ਜਰਾਸੰਧ ਰਾਜਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਜਗਾਹ ਦਾ ਬੋਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਬੜਾ ਗਹਿਰਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਿੰਬਸਰ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜਾਤ ਸ਼ਤਰੂ ਨੇ ਇਥੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਇਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ ?ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 25 ਫਲਗੁਣਿ ਸੰਮਤ 1563 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਤੋਂ ਚੱਲਕੇ ਗਯਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਰਾਜਗੀਰ ਪੁੱਜੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਥੇ ਮੇਲਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਖੇਰੇ ਭਗਤ -ਸੰਤ -ਜਨ ਇਕੱਠੇ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਠਹਿਰੇ, ਜੋ ਸਥਾਨ ਨਾਲੰਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁੱਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਥਿੱਤ ਹੈ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਗੁਹਿ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਨਾਲ ਲੰਮਾ ਸਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਥਾਨ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਪੰਜ ਸੌ ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂ ਬੋਧੀ ਮੱਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੋਧੀ ਅਤੇ ਜੈਨ ਭਿਕਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮਲ ਵਾਂਗ ਤੇ ਦੂਜਾ ਮੁਰਗਾਈ ਵਾਂਗ ਜੋ ਤੁਰਦੀ ਪਾਣੀ ਉਤੇ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਖੰਥਾਂ ਨੂੰ ਭਿੰਨਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਗੰਧਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਬੱਲਿਓਂ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚਸ਼ਮੇ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਠੰਡਾ ਪਾਣੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ 21 ਕੁੰਡ [ਚਸ਼ਮੇ] ਸਥਿਤ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਅਸੀਂ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਠੰਡਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਬਾਬ ਵਜਾਉ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਆਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ? ਘਰੂ ? ॥ਧਨੁ ਜੋਬਨੁ ਅਰੁ ਫੁਲੜਾ ਨਾਠੀਅੜੇ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ॥ਪਥਣਿ ਕੇਰੇ ਪਤ ਜਿਉ ਢਲਿ ਢੁਲਿ ਜੁਮਣਹਾਰ ॥? ॥ਗੁਰੂ ਮਾਣਿ ਲੈ ਪਿਆਰਿਆ ਜਾ ਜੋਬਨੁ ਨਉ ਹੁਲਾ ॥ਦਿਨ ਬੋੜੜੇ ਥਕੇ ਭਇਆ ਪੁਰਾਣਾ ਚੋਲਾ ॥? ॥ਗੁਰੂ ॥ਸਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ ਜਾਇ ਸੁਤੇ ਜੀਗਣਿ ॥ਹਿ ਭੀ ਵੰਵਾ ਡੁਮਣੀ ਰੇਵਾ ਝੀਣੀ ਬਾਣਿ ॥? ॥ਕੀ ਨ ਸੁਣੇਹੀ ਗੋਰੀਏ ਆਪਣ ਕੰਨੀ ਸੋਇ ॥ਲਗੀ ਆਵਹਿ ਸਾਹੁਰੈ ਨਿਤ ਨ ਪੋਈਆ

ਹਿੰਦੀ ?? ॥ਨਾਨਕ ਸੁਤੀ ਪੋਈਐ ਜਾਣੁ ਵਿਰਤੀ ਸੰਨਿ

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ
ਮਮਦੋਟ 7589155501

ਗੁਣਾ ਗਵਾਈ ਗੰਠੜੀ ਅਵਗਣ ਚਲੀ ਬੰਨਿ ॥? ॥? ॥ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਥੋਂ ਥਾਂ ਨੂੰ ਪੁਟੋ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਥਾਂ ਪੁੱਟੀ ਅਤੇ ਠੰਡਾ-ਮਿੱਠਾ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲ ਪਿਆ। ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਤਕ ਨਿਰੰਤਰ ਹੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਝਰਨੇ ਨੂੰ ਨਾਨਕ ਕੁੰਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟਨਾ ਗਜ਼ਟੀਅਰ (1991) ਪੰਨਾ 101 ਕੁੰਡ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੰਡ ਮੌਜ਼ਾ - ਰਾਜਗੀਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ - ਪਟਨਾ (ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਾਲੰਦਾ) ਦੇ ਖਟਾ ਨੰਬਰ 332 ਅਤੇ ਖੜੋਨੀ ਨੰਬਰ 7690 ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਲੋਕਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚਾਲੀ ਪੰਤਾਲੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਹੌਲਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਸੀ, ਉਹ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲਲਤੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਖੱਕ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਕਰੀਬ ਦਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਮਰਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵੀ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ ?ਰੀ ਹਰਮੰਦਿਰ ਜੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ ?ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜਗੀਰ

ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਗੀਰ ਮਹੱਤਸਵ ਹਰ ਸਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ, ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਪਟਨਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਜਗੀਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ

ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਾਨ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਿੱਤ ਹੈ। ਗਯਾ ਤੋਂ ਲੱਗਭਗ 70 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਿੱਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨੇ ਨਾ ਭੁਲਿਓ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਸੋਹ ਸੀਤਲ ਕੁੰਡ ਦਾ ਠੰਡਾ ਜਲ ਛੱਕ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਮਣੀਕ ਜ ?ਹਿਰਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਪਏਗਾ ਬੂਰ ?

ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ 'ਚ ਵਪਾਰ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਾਧਨ ਜਮਾਇਆ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੀਹ ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਹਨ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਬਾਦੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਸੂਬੇ ਦੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨੋਟ ਲਿਖ ਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਕਿ ਤਮਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਭਾਵ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦੇਈਏ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2014 'ਚ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 2 ਕਰੋੜ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਘਰ ਘਰ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦੇਸ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਢਾਅ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਅਹਿਮ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਨਿਜੀਕਰਨ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨ ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕੋਈ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਜਦੋਂ ਖਬਰ ਨਾ ਛਪੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਨਸੇ ਦੀ ਆਦੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਤੰਗੀਆਂ ਕੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਕਿ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੰਮੀਆਂ-ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ 27 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਵੀ ਸੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਕਰਜ਼ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੀ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਸਮਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ ਉਹ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਭੇਜਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਮਾਂ ਬਾਪ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਉਤਰਨ ਕਾਰਨ ਫਿਰ ਉਹ ਪਿਉ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧੜਕੇ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਚਪੜਾਸੀ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਪੀ ਐਚ ਡੀ, ਐਮ ਫਿਲ ਕਰ ਚੁਕੇ ਬੰਦੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੀ ਵਧੀਆ ਸਨਅਤੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਮੁਤਾਬਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਕਿਉਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?

ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੋਹਾਲੀ

ਪੰਨਵਾਦ / ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਅੱਜ ਆਖਰੀ ਪੇਪਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਂਦਰ ਕੰਟਰੋਲਰ (ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ) ਨੇ ਨਿਗਰਾਨ ਅਮਲੇ ਲਈ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਚਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬਰਫੀ, ਕਲਾਕੰਦ, ਰਸਗੁੱਲੇ, ਸਮੋਸੇ ਅਤੇ ਪਨੀਰ ਪਕੌੜੇ ਵੀ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਂਦਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਆਖਿਆ, -ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਾਗੇ ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਾਂ ਪੇਪਰਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ, ਧਮਕਾਇਆ ਨਹੀਂ। ਉੱਪਰੋਂ ਆਏ ਚੈਕਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀਆਂ ਤਸੱਲੀਆਂ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਆਸ ਹੈ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਔਤਕੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਆਏਗਾ। ਮੈਂ ਗਿੱਲ

ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਹੁਤ, ਬਹੁਤ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਂਦਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਕੱਲੇ, ਕੱਲੇ ਨਿਗਰਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸਾਂ ਪੇਪਰਾਂ 'ਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਾਂ ਪੇਪਰਾਂ 'ਚ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪੰਨਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਸਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਨਿਗਰਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿਰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਸੀ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ ਰੱਕੜਾਂ ਵਾਹਾ-144526
ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ
ਫੋਨ 9915803554

ਸਵਰਗ ਦਾ ਪਰਾਏਵਾਚੀ ਹੈ ਸ਼ਹਿਰ ਕਿਨੌਰ, ਹਿਮਾਚਲ

ਸਵਰਗ ਦੇ ਪਰਾਏਵਾਚੀ ਹੈ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮਨਮੋਹਣਾ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕਿਨੌਰ। ਚੰਡੀਗੜ ਤੋਂ ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲੇ ਤੋਂ ਕਿਨੌਰ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ ਤੋਂ ਕਿਨੌਰ ਤਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਬਹੁਤ ਲੁਭਾਵਣਾ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਦਿਸ਼ ਮਨ ਨੂੰ ਛੂਹ-ਛੂਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਚੰਡੀਗੜ ਤੋਂ ਕਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਕਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਹਰਿਆਲੀ, ਰੁੱਖ, ਟੋਢੇ-ਮੋਢੇ, ਢਲਾਉ, ਚੜਾਉ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਰਸਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਮੋਹ ਮੋਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਦਿਸ਼ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਦਰਿਆ, ਝਰਨੇ, ਬਾਗ, ਹਰਿਆਵਲ, ਤਰਾਂ-ਤਰਾਂ ਦੇ ਫਲ-ਫੁਲ, ਪੰਛੀ, ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਬਦਲਾਂ ਦੇ ਅਕ੍ਰਿਤੀਕਾਰੀ ਦਿਸ਼ ਸਵਰਗ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਵਿਤਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਰਗੇ ਦਿਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਕੋਈ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਸੁੰਦਰ ਕੁਦਰਤ ਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੰਗਲਮਈ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸ਼ਿਲਪਕ ਕਲਾਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਸਟਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ, ਪ੍ਰੀਯੋ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਅਚਾਨਕ ਬਾਰਿਸ਼ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਲਬਾਲਬ ਆਤਮ ਮੁਗਧਤਾ ਉਮੜ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਜਿਵੇਂ ਨਿਮੰਤਰਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤੀਰਥ ਇੱਛਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ। ਕਲੋਲ ਕਰਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਿਕਤਾ ਵਿਚ ਸੁਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਜਸਵੀ ਤੇਜ ਹਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਏ ਜਦ

ਖੁਲ੍ਹਦੇਹਨ ਤਾਂ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਸਰਸਰਾਹਟ ਦੀਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਮਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਭਾਰਤੀਏ ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿਚ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਨੌਰ ਭਾਰਤੀਏ ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿਚ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਨੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਿਕਾਂਗ ਪੀਉ ਦੇ ਉਪਰ ਘਾਟੀ ਹੈ, ਕਿਨੌਰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਸੇਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਸੇਬ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਕਦੀ ਫਸਲ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਕਿਨੌਰ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ

ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਮੰਦਿਰ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹਨ।

ਕਿਨੌਰ ਭਾਰਤ ਉਤਰ ਵਿਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਲਾਕਿਆਂ ਪੂਰ, ਕਲਪਾ ਅਤੇ ਨਿਚਾਰ, ਭਾਬਨਗਰ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿਨੌਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ ਦੀ ਚੋਟੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਹੌਲ ਅਤੇ ਸਪੀਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜੂਨ ਤਕ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯਾਦਗਾਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮਨਮੋਹਣਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਗਰ ਆਪ ਕਿਨੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੇਬਾਂ ਉਪਰ ਦਾਵਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ

ਹੋ ਤਾਂ ਕਟਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੇਬਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਭਰਮਾਰਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸਿਤੰਬਰ ਤੇ ਅਕਤੂਬਰ, ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਏਧਰ ਆਉ। ਭਾਰਤੀਏ ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿਚ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਨੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਿਕਾਂਗ ਪੀਉ ਦੇ ਉਪਰ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਕਿਨੌਰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਸੇਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ, ਸੇਬ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਕਦੀ ਫਸਲ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਕਿਨੌਰ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਮੰਦਿਰ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹਨ। ਕਿਨੌਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਲਾਕਿਆਂ ਪੂਰ, ਕਲਪਾ ਅਤੇ ਨਿਚਾਰ, ਭਾਬਨਗਰ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿਨੌਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ ਦੀ ਚੋਟੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਹੌਲ ਅਤੇ ਸਪੀਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜੂਨ ਤਕ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯਾਦਗਾਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮਨਮੋਹਣਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਗਰ ਆਪ ਕਿਨੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੇਬਾਂ ਉਪਰ ਦਾਵਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ

ਸੇਬਾਂ ਉਪਰ ਦਾਵਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਕਟਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੇਬਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਭਰਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸਿਤੰਬਰ ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ, ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਏਧਰ ਆਉ। ਇਕ ਅਕਤੂਬਰ ਮਰਮਸਪਰਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਹੈ ਕਲਪਾ, ਕਿਨੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਸਬਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਤਲੁਜ ਲਈ ਉਤੇ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੁੰਦਰ ਨਗਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਸੁੰਦਰ ਅਵਕਾਸ਼ ਸਥਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਦਲਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਉਚਾਈ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਕਲਪਾ ਕਿਨੌਰ ਇਕ ਪਰਬਤਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜੰਨਤ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਦੀ ਪੌੜੀ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਨੌਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਜ਼ਾ। ਇਹ ਸਥਾਨ ਸਜਦਾਗਾਹ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਚਰਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲੈਯਾਤਮਕ ਧਵਨੀਆਂ ਅੰਤ ਰੰਗ ਵਿਚ ਆਤਮਕ ਅਲੋਕਿਕਤਾ ਭਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਤੇ ਪਰਿਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪਰੀਚਿਤ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਆਤਮਿਕ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗਾ। ਸੁੰਦਰ ਸਥਾਨ ਹੈ ਸਵਰਗ ਦਾ ਪਰਾਏਵਾਚੀ ਕਲਪਾ-ਕਿਨੌਰ।

1947 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਗਦਰ ਫਿਲਮ ਵਰਗੀ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ

ਭਾਰਤ ਪਾਕ ਵੰਡ ਦੀ ਤਰਾਸਦੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸੰਨੀ ਦਿਉਲ ਦੀ ਫਿਲਮ ਗਦਰ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ ਹਿੱਟ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਇੱਕ ਅਸਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇੱਕ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੁਕਾਨ ਕਰੋੜ ਟੇਲਰਜ਼ (ਨਾਮ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ) ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਕਾਨ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ (ਨਾਮ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ) ਨਾਮਕ ਦਰਜੀ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤ ਪੋਤਰੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। 1947 ਤੋਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਸਲਮਾ (ਨਾਮ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ) ਨਾਲ ਇਸ਼ਕ ਪੈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਲਮਾ ਅਤੇ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਤਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਵਾੜਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕੱਟੜ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਸੀ ਤੇ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਵੀ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਘਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਮ ਕੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਭੜਕ ਪੈਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਲਮਾ ਦੀ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵਾਹ ਨਾ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਸਲਮਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਾਫੀ ਭਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸਲਮਾ ਨਾ ਲੱਭੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਸਬਰ ਦਾ ਘੁੰਟ ਭਰ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅੱਗ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭਖਦੀ ਰਹੀ। 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ

ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਉੱਠੀ। ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਸਲਮਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਣ ਸਿਰੀ ਕੱਢੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਮਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਡਰ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਸਲਮਾ ਦੀ ਕੱਛੜ ਚਾਰ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਲੜਕਾ ਵੇਖ ਕੇ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਉ ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਤਾਂ ਦੁਖੀ ਰਿਹਾ ਪਰ ਔਲਾਦ ਆਖਰ ਔਲਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕਲੌਤੀ ਸੰਤਾਨ ਸੀ। ਆਖਰ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਸੀ। ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਲਮਾ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਡੇਢ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਗਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਭੇਜਣ ਲੱਗੀ। ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਸਲਮਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਿਤ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਵੀ ਅਗਵਾ ਕਰ ਕੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਫਲਾਣੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੜਕੇ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ

ਦੀ ਇੱਕ ਟੁਕੜੀ ਪੁਲਿਸ ਸਮੇਤ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਣ ਧਮਕੀ। ਸਲਮਾ ਨੇ ਬਥੇਰੀ ਹਾਲ ਪਾਹਿਰਿਆ ਮਚਾਈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੰਡ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਬੱਝੀ ਫੌਜ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਸੁਣੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰ ਕੇ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਸਦਮੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਗਲ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਤ ਸੰਭਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਣਾ ਲੱਪੋਕੇ (ਹੁਣ ਪੁਲਿਸ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ) ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਨਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਯਾਰ ਬਾਬੇ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਮਾ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਬੰਨ੍ਹਾਇਆ ਕਿ ਘਬਰਾ ਨਾ, ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਗੀਲਾ ਵਸੀਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੀ ਆਉਣ ਜਾਣ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਸ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਹ ਕੱਢ ਲਈ ਕਿ ਸਲਮਾ ਦੇ ਪੇਕੇ ਕਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਹਨ। ਉਹ ਪਿੰਡ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਾਤ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਾਰਡਰ ਟੱਪ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਮਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ

ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯਾਤਰ ਸਾਥੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਆਇਆ। ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਰਗਾ ਭੇਸ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਚੁੜੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਕੇ ਸਲਮਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਾ। ਸਲਮਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਖਾਬੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਲਮਾ 'ਤੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਪਹਿਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਚੁੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਲਮਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੱਕਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇੱਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਲਮਾ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥੀ ਘੋੜੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਡੇਢ ਕੁ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹ ਬਾਰਡਰ ਟੱਪ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਆ ਗਏ ਤੇ ਅਟਾਰੀ ਤੋਂ ਟਾਂਗਾ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਲਮਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਭਰਪੂਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਈ ਪੁੱਤ ਪੋਤਰਿਆਂ ਦੇ ਭਰੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋਏ। ਜਦੋਂ ਗਦਰ ਫਿਲਮ ਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਈ ਮਖੌਲੀਏ ਯਾਰ ਬੇਲੀ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਰ ਦਿਉ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਇਸ਼ਕ ਕਹਾਣੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਮਾਂਡੇਟ
ਪੱਛੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਗਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ: ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਸਿਰਫ ਹਾਦਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੋਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸਬਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੜਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਰੋਜ਼, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪੰਨੇ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਉਹੀ ਸਮੂਹ ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਹੈ।

ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਬੇਤਰਤੀਬ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਇਹ ਅਕਸਰ ਮਨੁੱਖੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ, ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ, ਨੀਂਦ ਜਾਂ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ - ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਸੜਕ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਜਾਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਨੀ ਉਤਸ਼ਾਹ, ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਣ, ਜਦੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗਤੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। -ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ- ਜਾਂ -ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਵਾਂਗਾ- ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋਖਮ ਭਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਜੀਵਨ ਭਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਲ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ, ਸੁਨੇਹਾ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੋਕ ਇਸ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਇਹ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜਾਂ ਇਹ ਸੋਚ, -ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪਵੇਗਾ?-, ਅਕਸਰ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸਮਾਂ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਸਤੀ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਪਰ ਅਕਸਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣ

ਵਾਲਾ ਕਾਰਕ ਹਨ। ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ, ਰਾਤ ? ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਲੰਬੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਾਦਸੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀੜ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਡਾ. ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸੋਰਭ, ਪੀਐਚਡੀ
(ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ), ਇੱਕ ਕਵੀ ਅਤੇ
ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਕ ਹਨ।

ਲਈ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਵੀ ਝਪਕੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜੁਗਮਾਨੇ ਵਧਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਹੈਲਮੇਟ ਅਤੇ ਸੀਟ ਬੈਲਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ

ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਣਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਡਰਾਈਵਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਾਡੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ, ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ, ਬਜ਼ੁਰਗ, ਬੱਚੇ - ਸਾਰੇ ਸਾਡੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਡਰਾਈਵਿੰਗ

ਆਦਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਚਲਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ। ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਕਸਰ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਭਰੀ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਨੂੰ ਸਾਹਸ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੋਰੰਜਨ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇ।

ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਚਲਾਕੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈਲਮੇਟ ਦੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੱਜ, ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਕੜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਰ ਮੌਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਬਾਹੀ, ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ, ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਵਕਤੀ ਦੇਹਾਂਤ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਤਿੰਨੋਂ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਹਰੇਕ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਸਮ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸੜਕ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸਬਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਣਗਿਣਤ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੁਖਾਂਤ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੀਮਤੀ ਹਨ - ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਈਏ।

- ਹਰ ਸਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਅਕਸਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਬਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਚਿੰਤਕ ਲੋਕ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿਆਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੇਗਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ।

ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਆਖਾਂਗੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵੇਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੇਗਾਨੀ ਕਿਵੇਂ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਦ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਉਪਰਾਲੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ..

ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੇਗਾਨੀ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਤੇ ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਦਾ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਕੁ ਖੜੇ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਟਾਰਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਧ ਸਾਰੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਅੱਜ ਵੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਝੁਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੱਜਣ ਵਧਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ

ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਾਡੀ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸੋਚਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਕਿਸ ਕੌਲ ਹੈ।

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀੜ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਅਮਰੀਕਾ
5592850841

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਵੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਪਰ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਉੱਥੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਇਹ ਸੱਜਣ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕਦਰ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਦ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਤੇ ਘਾਟ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣਾ ਜੋਰ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਘਾਟ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ

ਸਾਡੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਇਹ ਵੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਜੋ ਗਲਤ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਫਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕੇ ਨਾ। ਪਰ ਨਹੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਭੱਠਾ ਗੁਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਓ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤੇ ਅਫਸਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਜਿਹੜੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਹਨ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਟੇਟਸ ਸਿੱਧਲ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਰੋਲ ਘਰੋਲਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅਸਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

LOWER YOUR PROPERTY TAXES

Our fee 35% others charge 50%

NO REDUCTION → NO FEE

CALL 516-680-8037

HUGE TAX SAVINGS FOR OUR HOMEOWNERS

Muttontown \$13,435

Jericho - \$9,458

Levittown - \$3,788

Roslyn - \$3,435

Wantagh - \$3,208

East Hills \$7,925

Woodbury - \$4,836

Bayville - \$5,797

Westbury - \$3,609

Bellmore - \$3,731

Bethpage - \$3,066

Manhasset \$5,840

Varinder K Bhalla

Former Commissioner
Nassau County ARC

**PropertyTax
ReductionGuru**

★★★★★ Five Star Rating by Our Clients

WWW.PropertyTaxReductionGuru.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

DISCOVER THE SOUL OF SPAIN & PORTUGAL

13 DAYS & 12 NIGHTS FROM MAY 19TH TO MAY 31ST, 2026

PACKAGE INCLUSION

- 3 night In Barcelona Premium Hotel on Double/Twin occupancy.
- 3 nights in Madrid Premium Hotel on Double/Twin occupancy.
- 2 nights in Seville Premium Hotel on Double/Twin occupancy.
- 2 night in Lisbon Premium Hotel on Double/Twin occupancy.
- 2 nights in Porto Premium Hotel on Double/Twin occupancy.
- All Breakfasts, Lunch & Dinners Included.
- Cogwheel Train to Montserrat Monastery.
- Full day trip of Montserrat with guide.
- Park Güell & Sagrada Família.
- Flamenco Show with Tapas Dinner Menu in Madrid.
- Half day guided tour of Toledo.
- Cathedral Primada de Toledo, Prado museum & Royal Palace.
- Guided City tour of Seville & Royal Alcazar.
- Seville cathedral & Giralda Tower.
- Granada city tour with guide & Alhambra palace.
- Guided tour of Lisbon & Tour to Sintra & Cascais with guide with Pena Palace.
- Guided tour Porto covering Ribeira district & Dom Luis bridge Porto.
- 6 Bridges Douro River Cruise & City tour of Porto.
- Wine cellars in Vila Nova de Gaia tasting 2 wines.
- All Tours and Transfers on Private Basis as per the itinerary with English speaking Driver and Tour coordinator.

USD 4695

Double Occupancy per person

USD 6695

Single Occupancy per person

Contact Details For Booking : Sunrise Tours & Travel

22 W Marie St, Hicksville, NY 11801

+1 (516)- 690-1257, (516)- 988-7593 & (516)- 216-4433

msmiglani22@gmail.com & sales@sunrisetoursandtravel.com

ਅੰਰਨ ਕੀ ਹੋਲੀ ਮਮ ਹੋਲਾ

ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਤੇ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਹਰ ਸਾਲ ਹੋਲੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ- ਚਰਚਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ? ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ?, ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਪ੍ਰਸੰਗਕ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ? ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਕਤ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਉੱਪਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨੁਕਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿਉਹਾਰਾਂ, ਉਤਸਵਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਉਨਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਗੌਰਵਮਈ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਕਾਲ ਤੀਕ; ਤਿੱਥ- ਤਿਉਹਾਰ, ਰਗੁ- ਗੀਤਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਯੋਜਨ ਅਤੇ ਉਤਸਵ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ, ਆਦਿਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਕਾਲ ਤੀਕ ਤਿੱਥ- ਤਿਉਹਾਰਾਂ, ਰਗੁ- ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਉਤਸਵਾਂ ਦੇ ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਬਦਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮਨੋਂ ਕਰਕੇ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਤਿੱਥ- ਤਿਉਹਾਰ (ਆਯੋਜਨ) ਅਜੋਕੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲਾਓ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਫਿਜ਼ੂਲ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਵਕਤ ਦੇ ਬਤੀਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਓ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਓ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਕਾਰ- ਵਿਹਾਰ, ਉਕੇਵੇਂ ਜਾਂ ਖ਼ਾਸ ਧਾਰਮਿਕ ਮਨੋਂਤਾਂ, ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੱਥਾਂ- ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਕਦੇ ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਮੌਕੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ/ ਕਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਦੀ ਇਵਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਨਵ- ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅੰਦਰ ਨਵ- ਉਰਜਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸ਼ਿਸਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਓ ਹੁੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਝ ਇਹ ਬਦਲਾਓ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ

ਖੜੋਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਿਰਾਵਟ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ (ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ) ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਦਿਕਾਲ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਓ ਹੁੰਦੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਇਹਨਾਂ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ 'ਧਰਮ' ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਇਹ ਧਰਮ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ। ਮਨੁੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਫੇਰ ਸਹਿਜੇ- ਸਹਿਜੇ ਮਨੁੱਖ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠਾਂ ਇੰਨਾ ਦੱਬ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ / ਬਦਲਾਓ ਚਾਹੁਣ ਲੱਗਾ। ਇਸੇ ਤਬਦੀਲੀ / ਬਦਲਾਓ ਦੀ ਚਾਹਤ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਕਰਕੇ ਤਿੱਥਾਂ- ਤਿਉਹਾਰਾਂ, ਉਤਸਵਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਕਾਰ- ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਜ਼ਾਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ / ਮੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ਰਧਾ / ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੇਲੇ- ਤਿਉਹਾਰ ਅਤੇ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਮੇਲਿਆਂ- ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਤਾਂ, ਮੌਸਮਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਓ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਕੁਝ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇਵੀ- ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ (ਖੁਸ਼) ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸੰਖੇਪ 'ਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹਿੱਤ ਹੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਆਪਣੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਅਕਵੇਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਕੁਝ ਆਯੋਜਨ ਸਹਿਜੇ- ਸਹਿਜੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਚੱਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ "ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ" ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਓ ਆਇਆ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਹਿੱਤ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਰੂਪ- ਰੇਖਾ ਵੀ ਬਦਲ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਹੋਲਾ- ਮਹੱਲਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਹੋਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਹੋਲੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਹੋਲਾ ਹੈ ਸੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਬਰੇ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਹੋਲੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਹੋਲੀ ਜਿੱਥੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਸ਼ਸਤਰ- ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦਾ ਕੌਮੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਹੈ।

ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਕੋਈ ਇਕੱਲਾ ਇੱਕ ਤਿਉਹਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਨਵੇਂ ਸੰਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰ ਕੇ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੜੋਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ / ਅਕੇਵੇਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਸ਼ਰਤੇ / ਉਹ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲੇ ਦੇ

ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ — ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚੇਤ ਵਧੀ ਇੱਕ ਸੰਮਤ 1757 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ, ਕਿਲ੍ਹਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕੀਤੀ। ਕਵੀ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ "ਗੁਰ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ;

**"ਅੰਰਨ ਕੀ ਹੋਲੀ ਮਮ ਹੋਲਾ
ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਬਚਨ ਅਮੋਲਾ।**

ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਜਿੱਤ, ਜਜ਼ਬੇ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹਕੂਮਤ (ਹਾਕਮ) ਦਾ ਡਰ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਡਰ- ਡਰ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਪਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚੋਂ ਇਸ ਡਰ ਨੂੰ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ / ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਾਜਿਆ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਮਾਜ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਿੱਥਾਂ- ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੂਪ 'ਚ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਹਨਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਸ਼ਰਧਾ ਹਿੱਤ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਮਨਾਂ 'ਚ ਨਵ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਖ਼ਾਲਸਈ ਜਾਲੋ- ਜਲਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ਨਵ- ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਗਿਆ

ਨਿਯੰਤਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਚੋਰ ਪੀੜ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਡਾ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ
ਸੰਪਰਕ : 90414-98009

ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਵੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਨਵ-ਉਰਜਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ — ਹੋਲਾ 'ਅਰਬੀ' ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ 'ਹੂਲ' ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜੂਝਣਾ, ਸੀਸ ਤਲੀ ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਲੜਨਾ, ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਭਾਵ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਹੋਣਾ। ਇਹੋ ਉਦੇਸ਼ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਦਾ ਤੋਂ ਹੀ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਖ਼ਾਤਰ ਜੂਝਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਮਹੱਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ, ਫਤਿਹ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਟਿਕਾਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪੜਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਰੁਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਹੋਲਾ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰਦੇ ਹਨ, "ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।" ਮਹੱਲਾ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਨਾਉਟੀ ਲੜਾਈ

ਹੈ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਸ਼ਸਤਰ- ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਭਾਵ ਬਨਾਉਟੀ ਲੜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਲ ਅਤੇ ਘੋੜ- ਸਵਾਰ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਸਿੰਘ (ਦੋ) ਦਲ ਬਣਾ ਕੇ ਨਕਲੀ ਲੜਾਈ ਰਾਹੀਂ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਕਰਤੱਬਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਖ਼ਾਲਸੇ ਅੰਦਰ ਜੰਗਜੂ ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾ — ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤਵ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਜੰਗਜੂ ਬਿਰਤੀ ਦੀ ਪਿਰਤ ਪਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਤਿੱਥਾਂ- ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਨਵ-ਸਰੂਪਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਦਸਤਾਰ ਬਖਸ਼ੀ ਉੱਥੇ ਤਲਵਾਰ (ਕ੍ਰਿਪਾਨ) ਰੱਖਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ (ਉਹ ਤਾਜ) ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਰਾਜਿਆਂ- ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸੋਢਦਾ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਜੰਗਜੂ (ਲੜਾਕੂ) ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸੂਰਬੀਰ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਹਿੱਤ ਜੂਝਣ (ਲੜਨ) ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਖ਼ਾਲਸੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਸਪਿਰਟ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਵਰੂਪ ਕਰਕੇ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਜੋਕੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਤਾ — ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਰਗੁ- ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ

ਕੁਝ ਵਕਤ ਲਈ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਦਿਕਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ/ ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ।

ਅੱਜ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕਾ ਨੌਜਵਾਨ ਤਬਕਾ ਸ਼ਸਤਰ- ਵਿੱਦਿਆ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਹੁਲੜਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਉਲਟ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਹੋਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਭੰਗ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ, ਨਸ਼ੇ ਕਰਕੇ; ਰੰਗ ਇੱਕ- ਦੂਜੇ ਉੱਪਰ ਸੁੱਟਦੇ ਸਨ ਪਰ! ਅਜੋਕੇ ਵਕਤ ਖ਼ਾਲਸਈ ਜਾਲੋ- ਜਲਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਤਿਉਹਾਰ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਲੜਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਆਖ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰ- ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨਾਂ 'ਚ ਨਵ- ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਨਵ- ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਉਸ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਨ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੇਧ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਕਦੋਂ ਹੈ? ਇਹ ਅਜੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਿਉਂਦੇ- ਵੱਸਦੇ ਰਹੋ ਸਾਰੇ।

ਹੋਲੀ ਮਨਾਓ ਹੁੱਲ੍ਹੜਬਾਜ਼ੀ ਨਾ ਮਚਾਓ

ਹੋਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਸੰਤ ਦੀ ਰੁੱਤ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਤੋਂ ਚਾਲੀਵੇਂ ਦਿਨ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਬਸੰਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੋਲੀ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਬਸੰਤ ਬਹਾਰ ਵਿੱਚ ਖਿੜਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਰੁੰਬਲਾਂ ਤੇ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਰੋਣਕ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਉਮੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹੋਲ ਾਂ ਭੁੰਨ ਕੇ ਖਾਧੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਹੋਲਾਂ ਭੁੰਨਣ ਲਈ ਬਾਲੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਲੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹੋਲੀ ਹੋਲ ਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਹੋਰ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਹੋਲਿਕਾ ਜਲਾਕੇ ਹੋਲਿਕਾ ਦਹਨ ਕਰਨਾ ਆਦਿ।

ਇਹ ਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਲੀ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਰੰਗ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਰੰਗੀਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਹੋਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਪੂਰੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੋਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰਾ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗਾ ਅਤੇ ਖਿੜਿਆ ਖਿੜਿਆ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਖੇਡਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਉਮਰ ਅਤੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਚਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕੋਠਿਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਲੰਘਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਗੁਬਾਰੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਟਰਾਂ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ, ਪੰਜ-ਪੰਜ ਜਣੇ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸ-ਦਸ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਕੀਤੇ ਜਲੂਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀਟੀਆਂ ਮਾਰਦੇ, ਲਗਾਤਾਰ ਟੀ-ਟੀ ਟੀ-ਟੀ ਕਰਦੇ, ਹੁੱਲ੍ਹੜਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਗਲੀਆਂ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਵਾਂਗੂੰ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਗੋੜੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਮਾਡਰਨ ਮਾਪੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ

ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਗੋੜੇ ਕੱਢਦੇ, ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਹੀਆਂ ਉੱਪਰ ਰੰਗ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਕਿਹੜੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ? ਇਸ ਨੂੰ ਉਹ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ

ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਲਈ ਜਾਂਦੇ, ਧੋਤੇ ਪੌਸ਼ ਕੀਤੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀ ਬਖਸ਼ਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਬੇਜ਼ਬਾਨ ਜਾਨਵਰਾਂ ਉੱਪਰ ਰੰਗ ਸੁੱਟ ਸੁੱਟ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਬੇਹਾਲ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਇਹ ਧਰਤੀ

ਉੱਤੇ ਕਿਹੜੇ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੈਮੀਕਲ ਵਾਲੇ ਰੰਗ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤਾਂ ਕਈ ਬੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਕੁੱਤਿਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਚਲੀ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਈ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਗਲ ? ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਤੜਫ਼ ਤੜਫ਼ ਕੇ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ? ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਈ ਅੱਕੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੱਛਰੇ ਹੋਏ ਅੱਥਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਲੜਾਈਆਂ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਨਾਲ ਮਰਿਆਦਾ ਸਹਿਤ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ, ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਗੁਲਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਹੋਲੀ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਿਆਈ ਖੁਆਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਹੋਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਜੀਆ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਕਵਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਰੇ-ਪਾਸੇ ਰੰਗ ਉੱਡ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਮਰਦ ਅੱਠਤਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਢੋਲ ਵਜਾਉਂਦੇ, ਨੱਚਦੇ ਟੱਪਦੇ 'ਹੋਲੀ ਹੈ ਬਈ ਹੋਲੀ ਹੈ' ਗਾਉਂਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਲੋਕ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਲੋਕ ਸੁੱਕੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਰਸਾਇਣਕ (ਕੈਮੀਕਲ) ਰੰਗਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਲੋਕ ਤਾਂ ਆਂਡਿਆਂ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਗੋਹੇ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੋਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਈ ਵਾਰ ਲੜਾਈ-ਝਗੜਾ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਡੀ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੋਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਰਿਆਦਾ ਸਹਿਤ ਮਨਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੁੱਲ੍ਹੜਬਾਜ਼ੀ ਮਚਾ ਕੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਭੰਗ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਮਾਜਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸੰਜਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਹਿਮ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ? ਇਸ ਲੇਖ 'ਚ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਲਗਾਅ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲਗਾਅ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਲਦੀ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ

ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ। ਉਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਹਮਉਮਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਬੱਚਾ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿਡੌਣਿਆਂ 'ਚ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਹਰ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੋ। ਬਾਹਰੀ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਿਡੌਣੇ ਜਾਂ ਖਾਣ ਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੰਡ ਕੇ ਇਸਤਮਾਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਾਓ। ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧਾਂ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ

ਵਿਕਾਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੱਖ 'ਚ ਅੱਖ ਪਾਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੋ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਨਕਰਾਮਕਤਾ ਹਾਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਢਿੱਡਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੋ। ਅਲੱਗ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇਦੁਆਲੇ ਮੰਡਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ

ਸਰੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਕਰੋ। ਜੇ ਮਾਪੇ ਹਰ ਵਕਤ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਮੰਡਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰ ਪਿਆਰ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਧਿਕਾਨਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣ, ਬਾਗੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਹਮਲਾਵਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਣ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਕ
ਮੇਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਡ, ਬਠਿੰਡਾ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

DOMESTIC CRUISE

AMERICAN CRUISE LINE MISSISSIPPI RIVER

09 DAYS & 08 NIGHTS

ALL BOOKINGS AVAILABLE FROM
MARCH TILL SEPTEMBER 2026

DISCOVER AND SAIL WITHIN USA THIS SUMMER

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅੰਦਰ ਅਗਨਿ ਹੈ...

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਈ ਗੁਣ ਅੰਗੁਣ ਉਸ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸੋਝੀ ਆਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਗੁਣ ਅੰਗੁਣ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਦਾਚਾਰੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਹਰ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜਮਾਂਦਰੂ ਉਪਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਹਰ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕੜ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਜਕੜ ਰਖਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਅਨੁਸਾਰ :- 'ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਜਾਂ ਤਿਸਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲਗ ਭਗ 225 ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਰਚਿਤ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਪਿਆਸ, ਤ੍ਰਿਖਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਲਾਲਚ ਹੈ। ਫਾਰਸੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤਿਸਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਪਿਆਸਾ ਹੈ। :-

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਈ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਵੇਂ, ਪਿਆਸ, ਚੋਸ਼ਣਾ, ਤਮੰਨਾ, ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ, ਤਿ ਖਾ, ਇੱਛਾ, ਆਰਜੂ, ਚਾਹ, ਮਨੋਕਾਮਨਾ, ਲਾਲਸਾ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੋ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੁਭਾਅ ਦਾ

ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਪੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਹਰ ਜੀਵ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅੰਦਰ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਦ ਭੁੱਖ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਅੰਦਰ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਕੁਝ ਖਾਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੋ ਕੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਢਿੱਡ ਭਰਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਨ ਦੌਲਤ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਹੈ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਧੀ ਦੀ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੈ।

ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਟ ਜਾਣਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਉਹ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਜਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :-

ਤਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਜਲੈ ਸੰਸਾਰਾ :-
ਵੈਸੇ ਜੇ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਜਲਦਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਹੜੜਾ ਦੜੜੀ, ਭੱਜ ਦੌੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਧਨ ਦੌਲਤ ਕੋਠੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਨੇ ਹੁਣ ਐਨਾ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਗਿਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ :-
ਪਰ ਦਰਬ ਹਿਰਣੰ ਬਹੁ ਵਿਘਨ ਕਰਣੰ ਉਚਰਣੰ ਸਰਬ ਜੀਅ ਕਹ। ਲਉ ਲਈ

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤਿਪਤਿ ਮਨ ਮਾਏ ਕਰਮ ਕਰਤ ਸਿ ਸੂਕਰਹ ॥ :- ਭਾਵ ਸੁਆਰਥੀ ਬੰਦੇ ਪਰਾਇਆ ਮਾਲ-ਧਨ ਚੁਰਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਖ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੈਣ ਹੀ ਲੈਣ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬੁਝਦੀ। ਲਾਲਚੀ ਬਿਰਤੀ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਲਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਲੋਭੀ ਬੰਦੇ ਮਾਨੋਂ ਸੂਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨੀਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਦੇ ਵਸ ਹੋ ਕੇ ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ, ਬੇਈਮਾਨੀਆਂ, ਠੱਗੀਆਂ ਠੱਗੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਨੀਚ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਕੇ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਮ ਕੌਰ ਪੀੜ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
998 890 1324

ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਊਣਾ ਦੁੱਭਰ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਸਵੈ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹੀ ਗੱਲ ਬਣਨੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਅੰਦਰੋਂ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੂਰ ਭੱਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਸੋ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਕਦ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਬਣਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਜਿੰਨਾਂ

ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਭਾਂਬੜ ਵਾਂਗ ਜਲ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਖ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਜੁਰਮ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਧਕੇਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਅੰਦਰ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਕਾਹਲੇਪਣ ਵਰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਹੈਵਾਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮ ਪਿਆਰ ਵਰਗੀਆਂ ਸਦਾਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਉਹ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਤਿ ਸ਼ਨਾ ਦੇ ਮੱਕੜਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਓ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖੀਏ !

ਮੈਨੂੰ ਦੌਲਤ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਜੀ ਰਹੇ ਹੋ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਵੱਸ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਬਣ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣਾਓ, ਇੱਕ ਸਬਕ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਸਾਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿੱਤੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੀਆਂ ਨਸਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਿਹਤ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਘਬਰਾਹਟ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਮਾਈ ਕਰਦੀ ਰਹੇ।

ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਇੱਕ ਸਫਲ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜੋ, ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਝਿਜਕ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੌਧਿਕ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਉਪਯੋਗੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਡਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।
ਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਵਾਂਗ, ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਉਸਦਾ

ਪੂਰਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਤੀਤ ਵਾਂਗ, ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਬਰਾਹਟ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਨੰਤ ਅਤੀਤ ਹੈ ਜੋ ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਵਿੱਖ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੱਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋ ਜੋ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਸਾਹ ਲੈਣ।

ਇਕੱਲਤਾ ਅਤੇ ਵਾਂਝੇਪਣ ਦੇ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਵਾਧੂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਬਣਾਓ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਬਦਲੋ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਨੂੰ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਿਰੇ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਕਲੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਚੁੱਕੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਚਾਰ ਕਬਰਾਂ ਜਿੰਨੇ ਡੂੰਘੇ ਟੋਏ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਦਿਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ, ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਫੋੜੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੇਟਦੇ ਹੀ ਬੇਵੱਸੀ ਦੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਕਈ ਵਾਰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਇੱਕ ਇਲਾਜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਕੋਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਮੌਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੋਚਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਖੱਕ ਗਈ, ਥਕਾਵਟ ਘੱਟਣ ਲੱਗੀ, ਭੁੱਖ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਬੈਸਾਖੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਤੋੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ।

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਮ ਕੌਰ ਪੀੜ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਲਿਖਤ: ਜ਼ਫਰ ਇਕਬਾਲ ਜ਼ਫਰ

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲੈਣ। ਸਫਲਤਾ ਵਾਂਗ, ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਰਹੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕੋ। ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ, ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਚਮਤਕਾਰ ਕਿਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉੱਪਰੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਚਮਤਕਾਰ ਅੰਦਰੋਂ ਫੁੱਟਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ। ਸਾਡਾ ਮਨ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਠੱਕਰ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤਿਆਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੱਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ

ਕਾਫ਼ੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦਰਦਨਾਕ ਊਰਜਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ। ਕੁਝ ਵੀ ਜਾਣਨਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਾੜੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੁੱਧੀ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮਾੜੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਲਝਣਾਂ ਲਈ ਕਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਦਲਦਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਵੀ ਸਿੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਿਸਤਰੇ ਘਬਰਾਹਟ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਕੋਪ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਊਰੋਲੋਜੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਊਰੋਲੋਜੀਕਲ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਅਸਫਲਤਾ, ਹਾਰ, ਚਿੰਤਾ, ਸੋਗ, ਦੁੱਖ, ਡਰ ਅਤੇ ਡਰ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਲੈਟੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖੋ, ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਅਭਿਆਸ ਬਣਾਓ, ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਲਈ, ਡੂੰਘੀ, ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਨੀਂਦ ਲਓ। ਚੰਗੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੋ। ਹਾਸਾ, ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਅਤੇ ਹਾਸਾ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੰਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਲਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਰੰਗ

ਹਾਂ ਮੁਹੱਬਤ ਤੇ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ
ਬਸ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਸੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਨਜ਼ਰ ਸਾਡੇ ਤੇ
ਪਰ ਕੋਲੋਂ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਇਕ ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੋਂ ਬੜ ਦਿਲੇ
ਉਪਰੋਂ ਹੱਸਕੇ ਜਿੰਦ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਟੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਮੂੰਹੋਂ ਤੇ ਬੋਲ ਕੇ ਚੰਦਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ
ਉੱਝ ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲ ਮੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਨੀਵੀਂ ਜਿਹੀ ਪਾ ਕੇ , ਬੋੜਾ ਮੁਸਕਾ ਕੇ
ਮੇਰੀ ਖੰਘ ਦੇ ਵਿੱਚ ਝੁਠੀ ਮੁਠੀ ਖੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਉਹਦੀ ਇਕ-ਇਕ ਅਦਾ ਹੈ ਕਾਤਲ
ਉਪਰੋਂ ਕਹਿਰ ਹੁਸਨ ਸੀਨਾ ਡੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਜੇ ਕੋਈ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ
ਮਿਰਜ਼ਾ ਹਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਝੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਨਿੱਤ ਕਰਨੇ ਹਾਂ ਜੱਦੇ ਜਹਿਦ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਸੰਗ
ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਯੋਧਾ ਜੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਜਦ ਤੱਕ ਜਾਗਾ ਪੈਂਦੇ ਰਹਿਣ ਭੁਲੇਖੇ
ਉਹ ਖਾਬਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਰਕੇ ਤੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਉਹਦਾ ਹੁਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਤਲਿਸਮੀ ਜਾਦੂ
ਜੋ ਵੀ ਦੇਖੇ , ਬਸ ਰਹਿੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਸਾਡੇ ਵਾਰੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਦੀਪ
ਸੁਣਿਆ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੇ ਦੱਸਕੇ ਢੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਉਸ ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਫਿਰ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦਾ
ਜਿਸ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਰੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਕਿੰਝ ਭੁੱਲ ਸਕਨੀ ਆ ਮੈਂ ਗੀਤ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦਾ
ਉਹ ਪੁਰਾਣੀ ਟੁੱਟੇ-ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੀਂ ਫੜਾ ਫੰਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਜ. ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪ
ਮੋਬਾ: 98760-04714

ਹੌਲੀ (ਗੀਤ)

ਹੌਲੀ ਆਈ ਹੌਲੀ ਆਈ
ਵੱਖ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਲਿਆਈ
ਬੱਚੇ ਹੌਲੀ ਅੱਜ ਮਨਾਉਣਗੇ
ਰੰਗ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਪਾਉਣਗੇ
ਪੈਂਕੂ ਟੈਂਕੂ ਸਭ ਹੋਕੇ ਇਕੱਠੇ
ਪਚਕਾਰੀਆਂ ਫੜ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਨੱਠੇ
ਅੱਜ ਰੰਗ ਦੀ ਧੂੜ ਉਡਾਉਣਗੇ
ਰੰਗ ਇਕ ਦੂਜੇ.....
ਟੀਨੂ ਪਾਪੇ ਨਾਲ ਜਾਕੇ ਰੰਗ ਲਿਆਇਆ
ਉਹਨੇ ਘੋਲ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ
ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਡਰ ਡਰਕੇ ਅੱਜ ਰੋਣਗੇ
ਰੰਗ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ.....
ਟੀਨੂ ਬਾਲਟੀ ਚੁਕ ਰੰਗ ਘੋਲਣ ਲੱਗਾ
ਰੰਗਾ ਦੇ ਪੈਕਟ ਵਿੱਚ ਖੋਲਣ ਲੱਗਾ
ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਵੀ ਮੱਦਦ ਕਰਾਉਣਗੇ
ਰੰਗ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੇ....
ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਭਾਵੇਂ ਰੱਜ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਇਓ
ਪਰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਨਾ ਰੰਗ ਕਿਸੇ ਤੇ ਪਾਇਓ
ਨਹੀਂ ਉਲਾਂਭੇ ਆਉਣੇ
ਰੰਗ ਇਕ ਦੂਜੇ....
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
\$.+91 8427454104

ਬੁਢਾਪਾ

ਬੁਢਾਪਾ ਸਭ ਤੋ ਆਣਾ ਹੈ
ਇਹ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਹੈ।
ਸੋਚ ਕੇ ਆਣ ਵਾਲੇ ਬੁਢਾਪੇ ਬਾਰੇ
ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਜਿੰਦ ਫਿਕਰਾਂ 'ਚ ਪਾਈ ਹੈ ?
ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਆਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਕੁੱਝ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖੀ।
ਬੁਢਾਪਾ ਚੰਗਾ ਲੰਘਾਣ ਲਈ
ਕੁੱਝ ਮਾਇਆ ਬੈਂਕ 'ਚ ਪਾ ਛੱਡੀ।
ਫੇਰ ਸਭ ਨੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਣਾ ਏਦਾਂ
ਜਿੰਦਾਂ ਲੋਹਾ ਚੁੰਬਕ ਵੱਲ ਜਾਵੇ ਨੱਸ ਕੇ।
ਬੁਢਾਪਾ ਤੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਜਦ ਨੂੰਹ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇਣੀ ਹੱਸ ਕੇ।
ਤੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉੱਠ ਕੇ
ਹੌਲੀ, ਹੌਲੀ ਸੈਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰੀ।
ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਪੀ ਕੇ
ਹਾਜ਼ਮਾ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰੀ।
ਲਾਲਚ ਕਰੀ ਨਾ ਮਿੱਠੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ
ਇਹ ਸਿਹਤ ਲਈ ਮਾੜੀਆਂ ਨੇ।
ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਕਈ ਚੰਦਰੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੇ।
ਨੂੰਹ, ਪੁੱਤ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ
ਨਾ ਬੋਲੋੜਾ ਤੂੰ ਦਖਲ ਦੇਵੀ।
ਸਮਝਣ ਇਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ
ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਦੇਵੀ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਬਾਪੂ ਦਾ ਗੀਤ

ਜਿੰਦਗੀ ਸੀ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਬਾਪੂ
ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਨਹੀਂ ਸਰਦਾ ਬਾਪੂ
ਸਾਹ ਪੈਂਦੇ ਤੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ ਤੋਂ
ਪੈਣ ਭੁਲੱਖੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ
ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਚੇ ਤਾਇਆ ਤੋਂ

ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਆਇਆ ਬਾਪੂ
ਚਾਅ ਨਾ ਚੱਕਿਆ ਜਾਵੇ ਮੇਥੋਂ
ਘੁੱਟ ਕੇ ਜਦ ਤੂੰ ਸੀਨੇ ਲਾਇਆ
ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਮੀਚ ਕੇ ਦੇਖਾ
ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਪਰਛਾਇਆ ਤੋਂ
ਪੈਣ ਭੁਲੱਖੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ
ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਚੇ ਤਾਇਆ ਤੋਂ

ਲੋਕ ਤੇਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਗੱਲਾਂ
ਸਾਨੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ
ਤੇਰਾ ਕੁਝਤਾ ਕਿੱਲੀ ਟੰਗਿਆ
ਉਸਦੇ ਗੀਝੇ ਹੱਥ ਮੈਂ ਪਾਇਆ
ਮਿਲਿਆ ਬਹੁਤ ਸਹਾਰਾ ਪੈਸੇ ਪਾਇਆ ਤੋਂ
ਪੈਣ ਭੁਲੱਖੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ
ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਚੇ ਤਾਇਆ ਤੋਂ
ਪੈਣ ਭੁਲੱਖੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ
ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਚੇ ਤਾਇਆ ਤੋਂ
ਲੇਖਕ : ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਬਠਿੰਡਾ
ਮੋਬਾ: 9876275727

ਸਾਡੇ ਮੈਡਮ

ਪਿਆਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸਾਡੇ ਮੈਡਮ।
ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਿਆਰੇ ਸਾਡੇ ਮੈਡਮ।
ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਸੂਟ ਸਵਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਕਦੇ ਜੁੱਤੀ ਕਦੇ ਗਿਲ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਵਰਨਮਾਲਾ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਾਨੂੰ,
ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਲਿਖਾਉਂਦੇ ਸਾਨੂੰ।
ਰੋਣ ਤੇ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਹੱਥ ਫੜ ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਚੰਗੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਣ।
ਭੈੜੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੀ ਰੱਖਣ।
ਵਿਸ਼ੇ ? ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਦਿਲ ਸਾਡੇ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਜੋੜ,ਘਟਾਉ,ਗੁਣਾ,ਭਾਗ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਗਣਿਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣੀ ਸਿਖਾਈ ਸਾਨੂੰ।
ਰਾਹ ਮੰਜ਼ਲ ਦੀ ਦਿਖਾਈ ਸਾਨੂੰ।
ਸਹੀ ਗਲਤ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਂਦੇ।
ਗੂੜ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮਨ ਪਾਉਂਦੇ।
ਹੱਸਦੇ ਨਾਲੇ ਖੂਬ ਹਸਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪਰਚਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਰਾਮਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
9781660021

ਬੱਤਖ ਹੰਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ

ਵਹਿਣ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੋੜ ਦਿੰਦੇ,
ਜੋ ਹੁੰਦੇ ਸਿਦਕ 'ਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਪੱਤੋ।
ਪਾਣੀ ਉੱਚੇ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੰਦੇ,
ਹੁੰਦੇ ਕਾਮੇ ਜੋ ਅਣਬੱਕ ਪੱਤੋ।
ਚੀਰ ਜਾਂਦੇ ਹਿੰਮਤੀ ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ,
ਦਿੰਦੇ ਪਹਾੜ ਪਰਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕ ਪੱਤੋ।
ਦਿੱਲਦਰੀ ਝੂਰਦੇ ਕਿਸਮਤਾਂ ਨੂੰ,
ਨਾਲੇ ਕਰਦੇ ਨੇ ਬੱਕ ਬੱਕ ਪੱਤੋ।
ਉਹ ਤਰਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅੰਬੀਆਂ ਨੂੰ,
ਆਪ ਬੀਜ ਲੈਂਦੇ ਜੋ ਅੱਕ ਪੱਤੋ।
ਰੰਗ ਖੂਨ ਦੇ ਫਿੱਕੇ ਨੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ,
ਪਾਉਂਦੀ ਫ਼ਰਕ ਭਰਾਵੀਂ ਚੱਕ ਪੱਤੋ।
ਬੱਤਖ ਹੰਸ ਕਦੇ ਨੀ ਬਣ ਸਕਦੀ,
ਜਿਹਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਖਦੇ ਡੱਕ ਪੱਤੋ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਅਜਬ ਕਹਾਣੀ

ਧਰਤੀ, ਰੁੱਖ, ਹਵਾ ਤੇ ਪਾਣੀ,
ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਜਬ ਕਹਾਣੀ।
ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਅਨਮੋਲ ਨੇ ਦਾਤਾਂ,
ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਪਈ ਗੁਰਬਾਣੀ।
ਜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਵਕਤ ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਕੀਤੀ,
ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਆਨਾ ਕਾਨੀ।
ਦੱਸੋ ਆਪਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਕਰਾਗੇ,
ਮੁਸਕਲ ਹੈ ਸਭ ਨੂੰ ਬਣ ਜਾਣੀ।
ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਆਉ ਕਸਮਾਂ ਖਾਈਏ,
ਕੁਦਰਤ ਰੁੱਸ ਨਾ ਜਾਵੇ ਰਾਣੀ।
ਨਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਹਿਰ ਘੋਲਣੀ,
ਨਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲਗਾਣੀ।
ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ,
ਬੋੜਾ ਲਾਭ ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਹਾਨੀ।
ਕੁੰਭਕਰਨੀ ਜੋ ਨੀਂਦ ਨੇ ਸੌਂਦੇ,
ਉਹ ਨਾ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ।
ਕੱਲੇ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਨੀ ਸਰਨਾ,
ਪੱਤੋ, ਸਿਆਣੇ ਜਿੰਨਾਂ ਰਮਜ ਪਛਾਣੀ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ
94658-21417

ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਨਾਰੀ ਜੰਨਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
ਨਾਰੀ ਜੰਨਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
ਨਾਰੀ ਪੀੜੀ ਦੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ
ਨਾਰੀ ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਜਯੋਤੀ
ਨਾਰੀ ਮਮਤਾ ਵਾਲੀ ਗੋਦੀ
ਨਾਰੀ ਸ਼ੀਤਲ ਨੀਰ ਸਮੁੰਦਰ
ਨਾਰੀ ਸੱਚ ਖੰਡ ਵਿਚ ਹਰਿ ਮੰਦਰ
ਨਾਰੀ ਧਰਤੀ ਨਾਰੀ ਅੰਬਰ
ਨਾਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਦੁੱਖ ਅੰਦਰ
ਨਾਰੀ ਸ਼ੁਭ ਮੰਗਲ ਅਭਿਵਾਦਨ
ਨਾਰੀ ਮਾਠੂਬਲ ਵਿਚ ਸਾਵਣ
ਨਾਰੀ ਅਗਨੀ ਵਾਲਾ ਮੰਜ਼ਰ
ਨਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਲਈ ਖੰਜਰ
ਨਾਰੀ ਸਤਿਅਮ ਸੁੰਦਰਮ ਸ਼ਕਤੀ
ਨਾਰੀ ਪੂਜਾ ਨਾਰੀ ਭਗਤੀ
ਨਾਰੀ ਬੰਦਨਵਾਰ ਜਿਉਂ ਦਰ 'ਤੇ
ਨਾਰੀ ਕਿਰਪਾ ਦਿ ਐਸਟੀ ਘਰ 'ਤੇ
ਨਾਰੀ ਜਿਉਂ ਖਿੜਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ
ਨਾਰੀ ਸਾਰੇ ਜਗ ਦੀ ਵਾਲੀ
ਨਾਰੀ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ ਹੈ ਪਰ
ਨਾਰੀ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਹੈ ਡਰ
ਨਾਰੀ ਮੰਗਲ ਕਲਸ਼ ਪਿਆਰਾ
ਨਾਰੀ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਨਿਆਰਾ
ਨਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੰਸਾਰ
ਨਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਭ ਭੰਡਾਰ
ਨਾਰੀ ਮਿਹਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦਾਤੀ
ਨਾਰੀ ਸੂਰਜ ਵਾਲੀ ਝਾਤੀ
ਨਾਰੀ ਕੋਮਲ ਗੰਦਲ ਵਾਂਗੂੰ
ਨਾਰੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਚੰਦਨ ਵਾਂਗੂੰ
ਨਾਰੀ ਵੇਲ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਲੀ
ਨਾਰੀ ਫੁੱਲਾਂ ਲੱਦੀ ਭਾਲੀ
ਨਾਰੀ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸੰਪੂਰਨ
ਨਾਰੀ ਅਰਪਨ ਨਾਰੀ ਦਰਪਨ
ਨਾਰੀ ਸਾਰੇ ਜਗ ਦੀ ਜਨਨੀ
ਨਾਰੀ ਜਿਉਂ ਦੀਵੇ ਦੀ ਅਗਨੀ
ਨਾਰੀ 'ਬਾਲਮ' ਪਾਕ ਪਵਿੱਤਰ
ਨਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੱਚਾ ਮਿੱਤਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ 'ਬਾਲਮ' ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉੱਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੋ. 98156-25409

ਸੋਹਣੇ ਬੱਚੇ

ਸੋਹਣੇ ਬੱਚੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ,
ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਦਿਲ ਦੇ ਸੱਚੇ।
ਗੋਲ ਮਟੋਲ ਇਹ ਬੜੇ ਨਿਆਰੇ,
ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਗਦੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰੇ।
ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ ਨੇ ਦਿਲ ਦੇ ਤਾਰੇ,
ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਖੇਡਣ ਸਾਰੇ।
ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਬੱਚੇ,
ਡੋਲਦੇ ਨਹੀਂ ਇਹ ਦਿਲ ਦੇ ਸੱਚੇ।
ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਬਾਹਰ,
ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕਰਨ ਪਿਆਰ
ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖੇਡਣ ਸਾਰੇ,
ਸਭ ਲਿਖਦੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ।
ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਇਹ ਬੋਲਦੇ ਕੱਚਾ,
ਸਭ ਕਹਿੰਦੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਬੱਚਾ।
ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੜਦੇ,
ਮਾਪੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹਨ ਖੜਦੇ।
ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਹ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਦੇ,
ਭੱਜਣ ਇਝ ਜਿਵੇਂ ਘੋੜੇ ਭੱਜਦੇ।
ਨਾਮ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ
9781660021

ਤੇਰੀ ਧੀ ਹਾਂ ਬਾਪੂ ਮੈਂ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਲਾਜ ਰੱਖਾਂਗੀ।

ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਤੂੰ ਚੁੱਕ ਬਿਠਾਇਆ
ਆਪਣੀ ਗੋਦੀ ਦੇ ਆਸਣ ਤੇ।
ਮੈਂ ਚੜਦੀ ਜਵਾਨੀ ਚ
ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤਾਜ ਰੱਖਾਂਗੀ।
ਤੇਰੀ ਧੀ ਹਾਂ ਬਾਪੂ ਮੈਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਲਾਜ ਰੱਖਾਂਗੀ।

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਸਹੇ
ਜੌਂ ਤਾਹਨੇ ਲੱਖ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦੇ
ਮੈਂ ਖੜੀ ਉਤਰੂੰ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ
ਚੁੰਨੀ ਬੇਦਾਗ ਰੱਖਾਂਗੀ।
ਤੇਰੀ ਧੀ ਹਾਂ ਬਾਪੂ ਮੈਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਲਾਜ ਰੱਖਾਂਗੀ।

ਤੂੰ ਦਿੱਤੇ ਖੰਭ ਮੈਨੂੰ ਭਾਵੇਂ
ਉੱਡਣੇ ਨੂੰ @ਸਮਾਨਾ ਤੇ।
ਮੈਂ ਛੁਹੂੰ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਖਰਾਂ ਨੂੰ
ਕਦਮ ਜ਼ਮੀਂ ਤੇ ਧਾਰ ਰੱਖਾਂਗੀ।
ਤੇਰੀ ਧੀ ਹਾਂ ਬਾਪੂ ਮੈਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਲਾਜ ਰੱਖਾਂਗੀ।

ਤੇਰੀ ਪੱਗ ਦੇ ਲੜ ਅੰਦਰ
ਮੈਂ ਬੰਨਿਆਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹੈ ਪੱਕਾ।
ਜਾਲੀ ਮਾਂ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਚ
ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਾੜ ਰੱਖਾਂਗੀ।
ਤੇਰੀ ਧੀ ਹਾਂ ਬਾਪੂ ਮੈਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਲਾਜ ਰੱਖਾਂਗੀ।

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਜਾਣੇ
ਅਣਕਹੀਆਂ ਵੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈਂ।
ਹਰ ਗੱਲ ਦਿਲ ਦੀ ਦਸਾਂਗੀ
ਨਾ ਕੋਈ ਰਾਜ਼ ਰੱਖਾਂਗੀ।
ਤੇਰੀ ਧੀ ਹਾਂ ਬਾਪੂ ਮੈਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਲਾਜ ਰੱਖਾਂਗੀ।
ਨਿਤਸ਼ਾਇਰਾ (ਨੀਤੂ)
ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ

ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ,

ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਨਾ ,
ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ
ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ,
ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ,
ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਝਾਕਣਾ।
ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ,
ਕਿਸੇ ਪਰਾਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ , ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ
ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ
ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ,
ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ,
ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ
ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਕੋਲ ਬੈਠਣਾ ,
ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ ,
ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ
ਜਾਂ
ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ
ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ,
ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ,
ਕਿਸੇ ਪਰਾਏ ਦੇ ਦੁੱਖ - ਤਕਲੀਫਾਂ
ਤੇ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ,
ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਦੇ
ਘਰੇਲੂ
ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ
ਸਮਝਣਾ ,
ਸ਼ਾਇਦ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ;
ਸ਼ਾਇਦ....।
ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ
9478561356

ਖਜ਼ਾਨਾ / ਕਵਿਤਾ

ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤਾਂ ਹੈ ਉਹ ਖਜ਼ਾਨਾ,
ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਦਾ।
ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਉਹ ਵੱਡੇ ਨੇ ਹੁੰਦੇ,
ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹ, ਫਿਰ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ।
ਦੇ ਕੇ ਟੈਸਟ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਲੱਗਦੇ,
ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ।
ਐਸ਼ੋ ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ,
ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਘਰਾਂ 'ਚ ਰੱਖਦੇ।
ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹ ਰੱਬ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਖਜ਼ਾਨਾ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਵੇ ਬੇਮਾਅਨਾ।
ਉਹ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣ ਇਸ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਅਕਲਾਂ ਦੀ ਮੱਤ ਜਾਵੇ ਮਾਰੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ,
ਉਹ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ।
ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਆਵੇ ਸੋਝੀ,
ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੜੀ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਹੁੰਦੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰੱਬ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਵੇ,
ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁੱਝ ਨਾ ਪਵੇ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਸਤਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਣਕੇ ਰੱਬ ਬੈਠੇ

ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰੀਂ ਰੋਲਣ ਵਾਲੇ,
ਜੋ ਸਮਝਦੇ ਸੀ @ਗੁਰੂ@ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਲੋਕੋ।
ਸਤਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਣਕੇ @ਰੱਬ@ ਬੈਠੇ,
ਚਲਾਕੀਆਂ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਨਿੱਤ ਲੋਕੋ।
ਹੁਣ ਚਲਾਕੀਆਂ ਨੰਗੀਆਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ,
ਦੋਸ਼ੀ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ ਕਟਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕੋ।
ਹੋ ਗਏ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਦੁਫਾੜ ਇਹ,
ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਕਰਦੇ ਫਿਰਨ ਅੱਠ ਸਵਿੱਚ ਲੋਕੋ।
ਲੋਕ ਸਮਝ ਰਹੇ ਨੇ ਸਭ ਗੱਲਾਂ,
ਕੀ ਝੂਠ ਤੇ ਕੀ ਹੈ ਸੱਚ ਯਾਰੋ।
@ਅਕਾਲ ਤਖਤ@ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਰੋਲ ਦਿੱਤੀ,
ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਬੱਚਤ ਯਾਰੋ।
ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੁਢਲਾਡਾ
94176 42327

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 343

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 FEB TO 03 MARCH, 2026

A Sumit Arya Production

Since 2003 . 23 Years . 123 Expos

DULHAN EXPO

- VENUES/HOTELS
- CATERERS
- PHOTOGRAPHERS
- MANDAPS/DECOR
- EVENT PLANNING
- DEEJAYS
- LIVE ENTERTAINMENT
- MAKEUP/HAIR
- MEHNDI/HENNA
- LIMO/HORSE
- CAKES/PAAN/CHAI
- FOOD STATIONS
- PARTY RENTAL
- PHOTO BOOTHS
- PARTY FAVORS
- FASHION
- JEWELRY
- 25+ CATEGORIES
- 65-80 BOOTHS/EXPO

WEDDING VENDORS SHOWCASE
AND FASHION SHOPPING

65-80 VENDORS BOOTHS PER EXPO

SERVING NY-NJ-CT-PA

MUSIC & DANCE PERFORMANCES

DESIGNER FASHION SHOWCASE

MEGA RAFFLES AND COUPONS

COMPLIMENTARY CATERING TASTING

FREE ADMISSION

SUN DAY 12-6 PM
Mar. 29 2026
NEWARK AIRPORT MARRIOTT

Newark Liberty International Airport
1 Hotel Road, Newark NJ 07114

FREE PARKING VOUCHERS AT REGISTRATION DESK

SUN DAY 12-6 PM
Apr. 19 2026
HYATT REGENCY PRINCETON

102 Carnegie Center Drive
Princeton, NJ 08540

FREE AMPLE SELF-PARKING

SUN DAY 12-6 PM
Apr. 26 2026
THE CHARIOT TOTOWA

555 Preakness Avenue, Totowa NJ 07512

FREE VALET PARKING

WHATSAPP +1.732.595.6096

Register Now for Free Entry Passes

For Booths/Stalls Call/Text Sumit Arya:

DULHANEXPO.COM 732.754.1894

DulhanExpo provides it's Vendors a Promotional Platform & the Brides/Visitors a 1-Stop Shopping Convenience. Dulhan Inc. is not responsible for any Claims made by the Vendors & Delivery of Raffles and/or Deals offered by them. Please spend time Evaluating their Talent, Quality and Professionalism and Check all the References before Hiring them. We will be taking all Precautions related to Communicable Diseases and Following the Guidelines by the CDC, WHO, and the Government. Vendors and Attendees are to adhere to then applicable large gathering guidelines. DulhanExpo, it's Vendors & the Venues are not to be held responsible for a Rare Possibility of any type of Infection or Health Issues. Due to some restrictions some of the amenities may not be deliverable as announced.